

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska časopisno podjetje slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžuba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelek Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predaj št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-7-367. Mesečna naročnina 230 din.

Prvi dan VII. kongresa ZKJ

VČERAJ OB 10 URI JE V LJUBLJANI ZAČEL Z DELOM VII. KONGRES ZKJ — UDELEŽUJE SE GA PREKO 2000 DELEGATOV IN GOSTOV — PRVI DAN KONGRESA JE IMEL POROČILO GENERALNI SEKRETAR ZKJ TOVARIŠ TITO O NALOGAH ZVEZE KOMUNISTOV V ZVEZI Z MEDNARODNIM POLOŽAJEM IN NOTRANJIM RAZVOJEM SOCIALISTIČNE GRADITVE JUGOSLAVIJE

Ljubljana, 22. aprila. Sončno jutro je bilo davi kakor nasmeh. Ze zgodaj zjutraj smo srečevali na ulicah goste in delegate na obhodu po mestu. Kakor bi želeli videti čim več in čim bolj izpolniti globino vtisov. Potem pa, ko se je kazalec na uri pomaknil na deveto uro, so bili vsi koraki usmerjeni proti razstavnišču. Toda nikomur ni bilo treba spravevati za pot.

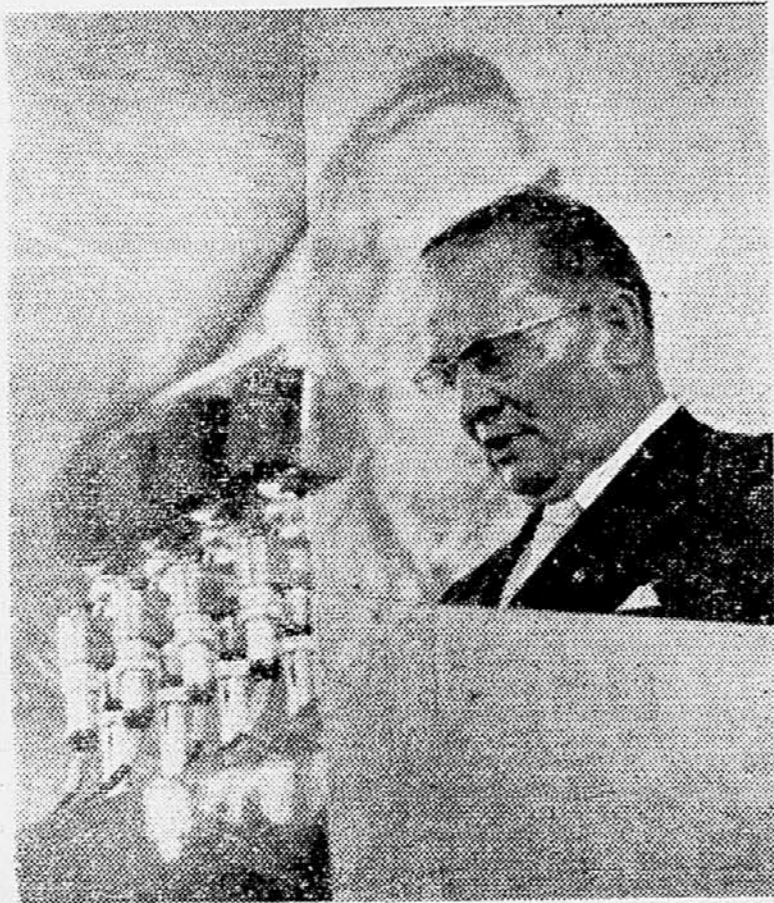
Ploščad pred stekleno kongresno dvorano se je kmalu napolnila, onstran ceste pa se je na pločniku nabralo ljubljancanov, ki niso hoteli zamuditi te priložnosti, da bi ne videli in pozdravili udeležence zgodovinskega VII. kongresa. Predvsem ni manjkalo mladine. Pripeljala jih je tjakaj še posebna želja: videti in pozdraviti njihovega največjega prijatelja, vzornika in učitelja, dragega tovariša Tita.

Veliko stekleno dvorano s kupo-lastim stropom, razsvetljeno od sonca in luči nešteti reflektorjev, so zasedli do zadnjega sedeža delegati, v stranskem ospredju gostje, v stranskih ložah pa gostje in domači ter tuji novinarji. Neprestano so bliskali aparati fotoreporterjev, ki so se motali med vrstami in tiho so brneli filmske kamere, ki so si zapisovale pomembne, vedre obraze sodelujočih na kongresu.

Dvorana pa je bila v pričakovanju. Ob deseti uri se je skozi zadnja vrata za prostorom delovnega predsedstva pojavil generalni sekretar tovariš Tito. Ta trenutek je zabil v zavalo. Stene dvorane so se zatresle od oglušujočega, navdušenega ploskanja in vzdikanja. »Heraj Tito! Heraj Tito! Mi smo Titovi, Tito je naš...« In še in še, neprestano, dolgo, dolgo... Tovariš Tito ni mogel začeti. Zaman se je trudil, da bi končno izliv ljubezni in vdanosti. Potem je spregovoril.

»Otvorjam VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije...« Navdušeno ploskanje se je ponovilo in se spet dolgo ni hotelo početi.

Zatem je tovariš Tito pozdravil vse delegate VII. kongresa, vse navzoče goste in tuje delegacije, tako delegaciji Komunistične partije Danske in Norveške, delegaciji Azijske socialistične konference in japonske socialistične partije, delegaciji Fronte narodne osvoboditve Alžira (še posebno navdušeno ploskanje v pozdrav tej delegaciji je bilo dokaj naših iskrenih simpatij do alžirskih borcev za svobodo in neodvisnost), nadalje delegaciji Italijanske socialistične partije, švicarske partije dela, socialistične partije Čilea, Narodne unije Kameruna, Istiklala Maroko, Zedinjene delav-

ske partije Izraela, poleg navedenih pa je pozdravil tudi predstavniške komisije, ki so navzoči na kongresu kot opazovalci, tako predstavnik KP Indonezije, Italije in Tunisa, Nacionalne unije Zedinjene arabske republike ter vse druge predstavniške komunističnih in delavskih partij in vse ostale goste.

Po teh pozdravih so delegati v dvorani vstali in zapeli Internacionalno, nato pa je spet spregovoril generalni sekretar ZKJ tovariš Tito in predlagal kongresu, naj z enc inutnim molkom počasti spomin tovarišev Borisa Kidriča in Moše Pijada ter vseh tistih članov Zveze komunistov Jugoslavije, ki so umrli v času med zadnjim in današnjim kongresom. Prav tako je predlagal, naj bi posebna delegacija kongresa odnesla venca na grobnico narodnih herojev v Ljubljani ter s tem počastila spomin vseh borcev, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi in socialistični revoluciji. Delegacija štiriindvajsetih delegatov pod vodstvom dr. Vladimirja Bakarića je takoj izpolnila to nalogo. Med polaganjem venca na grobnico je godba Ljudske milice igrala Chopinovo posmrtno koračnico, navzoča pa je bila tudi množica ljubljancanov, zlasti šolske mladine.

Medtem pa se je delo kongresa odvijalo naprej. Tovariš Tito je najprej predlagal kongresu,

naj bi članom Centralnega komiteja ZKJ in članom Centralne revizijske komisije, ki sicer niso bili voljeni za delegate na tem kongresu, da bi bilo število ostalih delegatov iz osnovnih organizacij lahko večje, kongres priznal vse pravice delegatov, razen pravice do sklepanja o poročilu CK ZKJ oziroma o poročilu Centralne revizijske komisije, kar je kongres sprejel in potrdil.

Iato je tovariš Tito predlagal člane delovnega predsedstva VII. kongresa: Spasenijo Babovića, Vladimirja Bakarića, Jani Bojčevskega, Josipa Broza-Tita, Slavico Čerčič, Maska Čremošnika, Draga Cvijovića, Rodoljuba Colakovića, Stevana Doronjskega, Ivana Gošnjaka, Fedila Hodžo, Blaža Jovanovića, Edvarda Kardelja, Lazarja Kolševskega, Franca Leskoška, Milana Mičkovića, Miho Marinka, Djura Pucarija, Aleksandra Rankovića, Dobrivoja Radosavljevića, Miroslava Krležo, Djura Salaja, Pavla Savića, Petra Stambolića, Zula Sofija, Mijalka Todorovića, Vido Tomšičevo, Mika Tripala, Jovana Veselino, Veljka Vlahovića in Svetozarja Vukmanovića.

Predlog je bil s ploskanjem sprejet in člani delovnega predsedstva so zasedli svoje prostore. Predsedstvo je prevzel Svetozar Vukmanović, ki je svoje

prve besede posvetil spomenu velikega Lenina. Dejal je:

»Tovariši in tovarišice. Na današnji dan leta 1870 se je rodil Vladimir Iljič Lenin. Rodil se je človek, ki je kasneje organiziral ruski proletariat in ga vodil v zmagoviti oktobrski socialistični revoluciji, ki ni samo pretresla vsega sveta, temveč je začela tudi najpomembnejše razdobje v zgodovini človeštva, v katerem je začel delavski razred uresničevati svojo zgodovinsko misijo — uničenje izkoriščevalskega razreda in izkoriščanja človeka po človeku.

Lenin in njegovo delo sta bila glasnika nove dobe, dobe, v kateri stari svet trantava in zatiranja zamenjuje novi sistem odnosa med ljudmi in narodi. Bil je realizator genialne Marxove znanstvene misli o družbeni vlogi delavskega razreda. Pod njegovo zastavo delavci, kmetje in zatirani narodi sveta vodijo velike bitke, s katerimi se začneja svetovni proces razvoja socializma. S tem je Vladimir Iljič Lenin, kakor tudi Marx in Engels, v njuni dobi, postal vođa ne samo ruskega, temveč tudi mednarodnega proletariata.

Lenin je to postal zato, ker je globoko poznal in suvereno obvladal bistvo marksizma, ker je znal Marxovo teorijo popolnoma prilagoditi določnim zgodovinskim in konkretnim družbenim pogojem in ker je znal vzpodbuditi in razviti ustvarjalno energijo delavskega razreda in delovnih množic in ker je v njo globoko veroval.

Odnos Vladimirja Iljiča Lenina do marksizma ni bil nikoli kabinetni, knjižni, dogmatičen, temveč vedno ustvarjalni. To je bil odnos velikega revolucionarja, ki je najpomembnejše znanstveno odkritje v zgodovini družbene misli jemal kot vodstvo v razvijanju praktične revolucionarne borbe delavskega razreda za novo družbo. Lenin je primer revolucionarja-marksista, ki je Marxov nauk razvil in v razrednih spopadih in praktični družbeni borbi, ki je budno spremljal in reagiral na vse spremembe v družbenih gibanjih in po njih določal nove naloge ter usmerjal revolucionarno akcijo delovnih množic.

Zato so ne samo njegova pisma, temveč še bolj zmagoslavna družbena praksa, ki jo je vodil, in revolucionarni uspehi delavskega razreda, ki jih je navdihal, predstavljali najmočnejše orožje v boju proti vsem revizionističnim napadom na marksizem. Lenino revolucionarno in teoretično delo je ogromen zgodovinski argument neuničljivosti in življenjskosti marksistične znanstvene misli.

Primerilo se je danes, ko začneja svoje delo VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, da je prav danes tudi rojstni dan velikega Lenina, ki je delavskemu razredu in vsemu naprednemu človeštvu zapustil v dedičino močno politično in teoretično orožje v boju proti vsakršnemu političnemu in ekonomskemu zatiranju v idejni borbi proti vsem možnostim re: zionizma in spreminjanja marksističnih načel v mrtve dogme in šablone.

Tovariši in tovarišice, naj tudi ta naš sedmi kongres, ki se začneja prav na 88-letnico Leninovega rojstva, poteka v

ter pozdravil tovariša Tita, predsedstvo in vse navzoče delegate in goste:

»Srečni smo, da vas tudi mi pionirji lahko pozdravimo!«

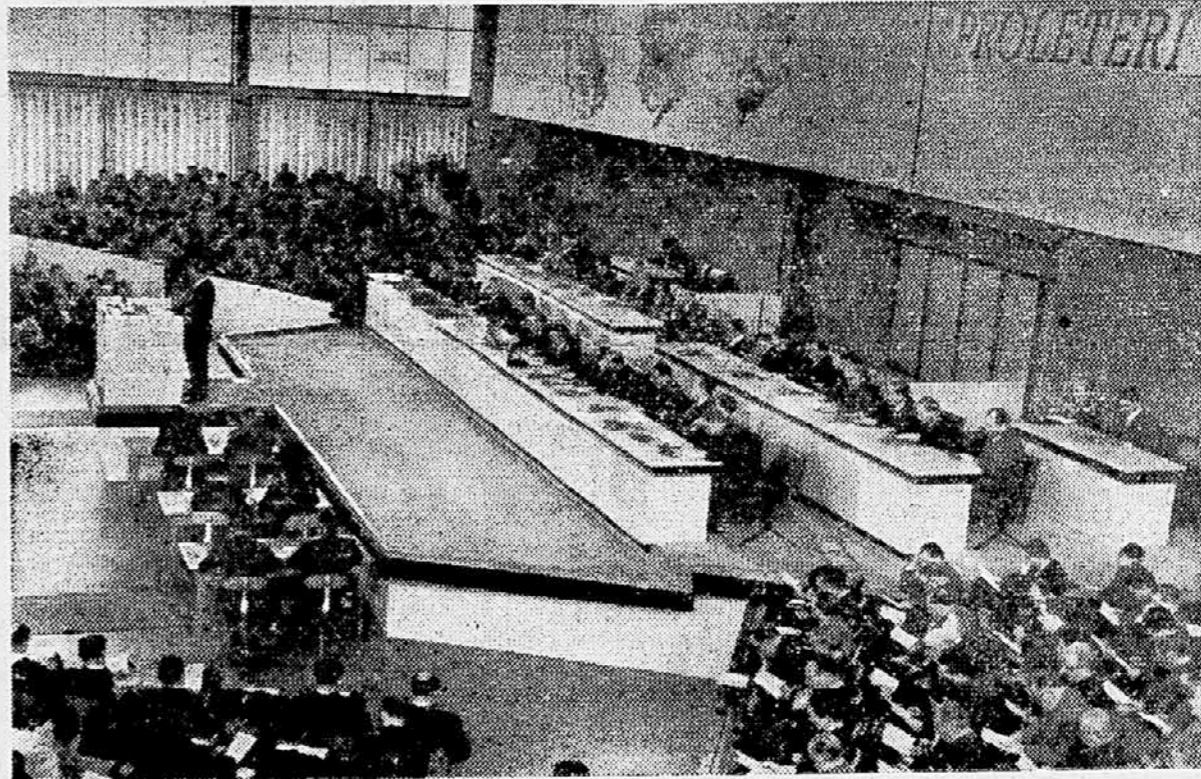
Dvorana je odmevala od navdušenega ploskanja. Takrat se je mali govornik rokoval s tovarišem Titom, mala pionirka pa mu je izročila lep sopek nageljnove. Ostali pionirji so razdelili cvetje vseni članom delovnega predsedstva, tisti pa, ki so ostali razvrščeni v dvorani, pa so polne roke rdečega cvetja razmetali med sedete delegate.

Predsedujoči »vetožar Vukmanović je nato predlagal kongresu dnevni red, ki ga je kongres sprejel. Zatem so sledili pozdravi kongresu. Tako je v imenu glavnega odbora SZDL Jugoslavije pozdravil tovariš

joči, tovariš Miha Marinko, je dal besedo tovarišu Titu, ki je govoril o nalogah Zveze komunistov Jugoslavije v zvezi z mednarodnim položajem in notranjim razvojem socialistične izgradnje Jugoslavije.

Generalni sekretar ZKJ Josip Broz Tito je ob 19. končal referat o nalogah Zveze komunistov glede na mednarodni položaj in notranji razvoj socialistične graditve.

Delegati so vstali in več minut prirčno pozdravljali generalnega sekretarja tovariša Tita, nakar so vsi skupaj zapeli priljubljeno pesem »Družje Tito, mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo. Po dvorani so se večkrat izmenjavala odobravanja in pesmi.

DELOVNO PREDSEDSTVO VII. KONGRESA

ustvarjalnem leninskem duhu.

Nato je tovariš Svetozar Vukmanović predlagal izvolitev sekretariata kongresa in redakcijske komisije, zatem pa je kongres pozdravila skupina ljubljanskih pionirjev.

Skozi glavna vrata v kongresno dvorano je prihitelo čez sto pionirjev in pionirk, enako velikih in enotno oblečenih v bele bluze, modre hlačke oziroma krilca, z modrimi titovkami na glavah in s pionirskimi rdečimi rutami okrog vratu, ter se po parih razvrstilo v vrste po dvorani. Skupina, ki je prihitela skozi glavno vrsto, pa se je povzpela k delovnemu predsedstvu. Izmed njih je stopil na tribuno mali pionirček Primož Segedin

Franjo Gaž, v imenu predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije Rade Vukovića, v imenu Ljudske mladine Jugoslavije Tone Kropušek, v imenu družbenih organizacij, ki delajo na področju socialne zaščite, vzgoje otrok in drugih Branka Savić in v imenu JLA generalmajor Nikola Kaić.

Tovariš Vukmanović je sporočil kongresu, da je prispelo preko 700 pozdravnih telegramov, ki so jih poslali delovni kolektivi in posamezniki iz vseh krajev naše države, želeč kongresu čim uspešnejše delo in predlagal, naj jim pošlje kongres v odgovor prirčen pozdrav.

Po kratkem odmoru je kongres nadaljeval delo. Predsedu-

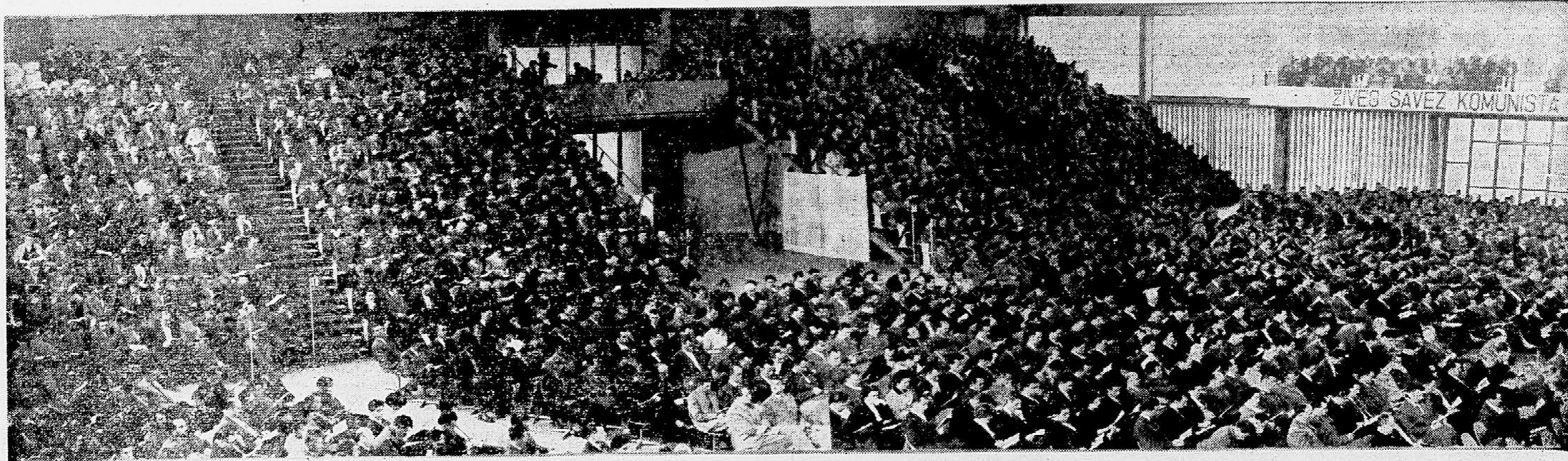
Nekoliko po 19. uri je predsedujoči Miha Marinko končal današnje sejo kongresa. Kongres bo nadaljeval svoje delo jutri ob 8.30.

VREME

Stanje 22. aprila: Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo slabi. Prek južne Skandinavije se gibljejo proti srednji Evropi in Alpam frontalne moutje.

Napoved za sredo: Spremenljivo do pretežno oblačno vreme. V severni Sloveniji prehodno nekaj padavin. Dnevne temperature se bodo rahlo znižale.

Vreme v slednjih treh dneh: povečana oblačnost, možnost manjših padavin, temperatura pa se ne bo bistveno spremenila.

POGLLED NA DEL DELEGATOV, KI POZORNO SPREMLJAJO POROČILO TOVARIŠA TITA

Jugoslavija in socialistično gibanje v svetu

sko sodelovanje in prijateljske odnose. Važno je, da je sedaj vse to že za nami, važno je, da gremo naprej po novi, pravih poti sodelovanja in da pozabimo na vse staro, kar bi se lahko vplivalo na današnje in prihodnje boljše in prijateljske odnose. Bistveno je, da je med nami vedno zaupanja, da se razumemo, da obstaja tovariška in iskrena izmenjava mnenj in izkušenj pri graditvi socializma, da obstaja medsebojno spoštovanje in nemeščavanje e.ih. in notranji razvoj drugih — kakor je bilo to povedano že v Beograjski deklaraciji, ki je bila izraz obojestranskih naporov, da bi povsem odstranili sledove prejšnjega neormalnega položaja in bi te odnose med nami postavili na nove, zdrave temelje.

Jugoslovansko-sovjetski odnosi, zasnovani na Beograjski deklaraciji, se danes zelo dobro razvijajo. Široko se razvija tudi trgovinska izmenjava. Sklenjena je bila vrsta sporazumov, kakor na primer: o gradnji industrijskih podjetij v Jugoslaviji v vrednosti 110 milijonov dolarjev, o blagovnem kreditu v višini 54 milijonov dolarjev, o znanstvenem tehničnem sodelovanju, o posojilu v zlatu ali devizah v višini 30 milijonov dolarjev, o sodelovanju na področju atomske energije. Ra. tega je bila sklenjena tudi kulturna konvencija, na temelju katere se je razvijalo široko sodelovanje ter konvencija o reguliranju dvojnega državljanstva; sklenjen je bil poseben sporazum o gradnji aluminijevega kombinata in tovarne umetnih gnojil itd. Vse to dokazuje, da sta normalizacija in vzpostavljanje dobrih in prijateljskih odnosov doh. ta tudi svojo materialno osnovo v gospodarskem sodelovanju, ki bo mnogo koristilo obema državam.

Prav tako se zelo dobro razvijajo odnosi in krepi vestransko sodelovanje med Jugoslavijo in Romunijo, zlasti po obisku naše državne in partijske delegacije v Romuniji in romunske delegacije v Jugoslaviji. Ob tej priložnosti je bila sprejeta deklaracija, ki pomeni dase skupno z Beograjsko in Moskovo deklaracijo temelji, na katerem se razvijajo naši medsebojni odnosi in sodelovanje.

S Poljsko nas vežejo zelo dobri in prijateljski odnosi, ki so našli svoj izraz v skupni deklaraciji, sprejeti med bivanimi poljske partije in državne delegacije v Jugoslaviji, leta 1957. V tedajšnjih razgovorih med poljsko in našo delegacijo se je pokazalo globoko medsebojno razumevanje in enako gledanje na najvažnejša vprašanja na zunanjepolitičnem položaju, na razvoj socializma v naših državah kakor tudi na odnose, kakršni morajo biti med socialističnimi državami.

Odnosi z Madžarsko se po spopadu v zvezi z dogodki v tej državi vse bolj popravljajo in danes spet koristno sodelujemo na gospodarskem, kulturnem in političnem področju. Sodelovanje se v Češkoslovaško in Bolgarsko se v gospodarskem vidu odvija politično, kar pa se tiče političnega in kulturnega sodelovanja, bi želeli, da bi bilo boljše kakor je sedaj. Odnosi z Albanijo še vedno niso normalni, toda ne po naši krivdi; ti odnosi še vedno niso taki, kakršni bi morali biti med dvema sosednjima državama.

Zelo nam je žal, da se pri posameznih tovariših v nekaterih izmed teh držav še vedno očitno pojavljajo težnje po nezaupanju in nepacnem razumevanju notranjega razvoja v naši državi. Dvomijo v socialistični značaj Jugoslavije, pripovedujejo o njeni anarhosocialistični poti, znotraj partij govorejo, kar se potem širi naprej, da je v Jugoslaviji treba ravnati taktično, jo prevzgojiti — nato ponovno pripeljati v blok itd. Težko razumemo tolikšno kratkovidnost in netaktičnost do naše države. To ni pot za razvijanje zaupanja in dobrih odnosov med socialističnimi državami in bilo bi zelo koristno, če bi ti tovariši vendar že opustili teke nesmiselne težnje, ki samo škodujejo in zavirajo pravičen razvoj naših odnosov.

Pogosto nam očitajo, da nismo Internacionalisti, vse samo zaradi tega, ker nismo v bloku. Ti tovariši verjetno mislijo, da je Internacionalizem zagotovljen z samo pripadnostjo bloku, raje mesto socialističnemu svetu v širšem pomenu. Njihovo izhodišče ni v tem, kakšno politiko vodi, ali si zvest načelom internationalizma, ki pomeni solidarnost z delavskim gibanjem in naprednimi gibanji v svetovnem pomenu, ali gradiš socializem na način, ki krepi socialistične ideje ne samo znotraj države temveč tudi na splošno. Internacionalizem predvsem obvezuje delavske razrede, da v svoji državi vztrajno razvija vse oblike revolucionarnega dela, ko se nima v rokah oblasti, in vse oblike ustvarjalnega dela pri izgrajevanju socializma, ko že ima oblast v rokah. Internacionalizem pomeni spoštovanje enakopravnih odnosov in sprejemanje tovariškega stališča do držav, ki

gradijo socializem, ter do vseobsejalnih in naprednih strank zunaj socialističnih držav. Internacionalizem se ne more razdeliti na manjša in širša področja, na blokovski in neblokovski, ker je svetoven v omenu širjenja znanosti marksizma-leninizma in njenega sprejemanja v praksi. Internacionalizem je torej praksa, ne pa besede in propaganda. To bi morali imeti vedno pred očmi tisti, ki hočejo podeljati naziva: internacionalist ali neinternationalist.

Tovariši in tovarišice! V obdobju med VI. in VII. kongresom ZKJ je mednarodno delavsko gibanje šlo skozi razne stopnje dviga pa tudi zastaja. Razvoj mednarodnega delavskega gibanja v zadnjih desetletjih ni bil v skladu z družbenimi dogajanj in razvojem materialnih pogojev. To je zlasti značilno za mnoge komunistične partije, ki se v svojih državah niso razvile v močne politične činitele. Niso imele dovolj smele pobude v boju za pridobivanje množice, za zabilje so se same vase in se izločile od množice ter zaradi tega niso mogle odigrati odločilne vloge v družbenem razvoju svojih držav. V tem pogledu nastala sprememba šela v zadnjih letih, ko so se posamezne partije otresle dogem in sektarstva ter vse bolj iskreno lastne oblike dela in boja. Vse bolj spoznavajo, da ni revolucionarna sila samo v avantgardi, temveč je ta sila skrita v množicah, ki težijo k pravičnejšim družbenim spremembam, avantgarda pa mora samo na pravično pot mobilizacije množice v boju za njihove interese in v skladu s specifičnimi pogoji v vsaki državi.

Današnji razvoj v svetu zahteva od delavskih gibanj, da se bolj angažirajo pri reševanju mednarodnih problemov, kakršni so na primer borba za mir, razorožitev, prepoved atomskih poskusov v vojne namene in uporaba atomskega orožja, za odklanjanje vojne kot sredstva pri reševanju mednarodnih problemov, ustavitve napadalnih pritiskov in vojnih avantur proti nekaterim azijskim in afriškim državam ter osvobodilnim gibanjem v kolonijah itd.

Delavski razred ne more ostati ravnodušen do tega, ali se proizvaja jedrsko orožje ali ne. Človeštvo trepeta pred tem strašnim uničevalnim sredstvom in delavski razred je danes v položaju, ko brez vidnejšega odpora sam celo proizvaja sredstva, ki ogrožajo človeštvo. Protagonisti vojne nudi delavskemu razredu kruha, zato da proizvede razna vojna sredstva, in pri tem govorejo, da ni drugega izhoda, če se hočejo izogniti brezposelnosti. Toda delavski razred bo skupno z drugimi naprednimi silami stopil na drugo pot, pot boja proti oboroževalni tekmi.

Socialistične sile v svetu so danes že tako narasle, da v interesu nadaljnjega razvoja zahtevajo večjo aktivnost delavskega gibanja kot vodilne sile pri reševanju obstoječih naspotij v sodobni družbi. Danes živimo v obdobju močnega povezovanja mednarodnega delavskega gibanja s cilji, preprečitvi razcepitvenosti in mednarodne spopade. Pred nami je še reševanje vrste ideoloških problemov, ki jih je postavilo življenje samo in jih neizogibno zahtevajo razčiščenje. Dogmatizem, ki je doslej oviral razvoj ustvarjalne miselnosti, je izval nasprotne težnje, težnje po anarhizmu in revizionizmu, ki prav tako razdiralno vplivata in ovirata pravičen razvoj. Toda okovi dogmatičnega gledanja na sodobne probleme se že začenja ločiti in nastajajo pogoji za nov, močnejši razvoj ustvarjalne miselnosti. Procesi v današnji družbi so se razvili že do takšne stopnje, da ne morejo naprej, niti hitreje brez nove prizadevanosti in zavestnih akcij delavskega razreda.

V zadnjih letih stalnega obdobja je delavsko gibanje v svetu in zlasti njegov avantgardni del mnogo preстал, v tem obdobju ni samo nastalo, temveč je celo nazadov. Vzroki za to so bili predvsem v nesamostojni politiki posameznih partij, katerih vodstva so bila v preteklosti naučena, sprejemati in izvajati samo navodila, ki jih dobijo od zunaj, ne glede na to, ali so ta navodila pravilna ali ne za tiste države. To je bilo značilno vse do XX kongresa KP Z. Vse pogostejše neuspehi delavskega razreda v njegovem boju so zaradi tak politike povzročili brezperspektivnost in apatijo, kar je hudu škodovalo socialističnim silam v svetu nasploh. Razen tega je avantgardni del delavskega razreda preživljal krizo razcepitvenosti. Vsekor pa je pritisk na socialistično Jugoslavijo po letu 1948 najhujše prizadel delavski razred, ker je prvič po oktobrski revoluciji sprožil dvom v pravičnost politike države, ki je v vsem tem obdobju pomenila svetilnik mednarodnega delavskega gibanja. Posledica tega je bila, da v boju delavskega razreda zelo otopela revolucionarna ostrina kar so v največji meri izkoristili sovražniki socializma — mednarodna reakcija.

Veliko pozitivno vlogo in preobrat v tem pogledu je pomenil XX kongres KP Z, na katerem so ostro kritizirali napake iz stalinskega obdobja, ki so jih delali tako v notranjem življenju in razvoju ZSSR kakor tudi v zunanji politiki. Nova smer sovjetskih voditeljev, ki je poudarjala nove oblike sodelovanja med socialističnimi državami na temelju nevrmeščavanja v njihov notranji razvoj in priznanja, da igrajo specifični pogoji v vsaki državi posebej eno najvažnejših vlog za uspešno graditve socializma — ta nova smer, ki je našla svoj odraz tudi v Beograjski in Moskovski deklaraciji, je pomagala, da je prišlo do postopnega obnavljanja zaupanja in ponovne krepitve socialističnih sil v svetu. Zlasti je važno, da se postopoma opuščajo stare oblike sodelovanja in se prehajajo na bilateralne odnose; to ni v nobenem primeru slabljenje socialističnega zeta, njegove celote in učinkovitosti, temveč prav nasprotno — to omogoča mobilizacijo vseh socialističnih sil. Tako nastaja bogastvo rovih oblik in izkušenj, ki se postavljajo v službo socializma, ker se osvobaja ustvarjalna misel, ki je, uklenjena v prejšnjih oblikah sodelovanja, na današnji

O notranjem družbenem razvoju in vlogi komunistov

Tovariši in tovarišice!

Obdobje od VI kongresa do danes se odlikuje z zelo različnimi oblikami nadaljnjega razvijanja in izpolnjevanja našega socialističnega bitja. Ta proces teče v skladnosti z našimi materialnimi možnostmi in stopnjo razvoja socialistične zavesti v naši deželi. Prav tako pa tudi zunanji činiteљи subjektivnega in objektivnega značaja niso bili brez vpliva na hitrejši ali počasnejši proces tega razvoja. V zvezi s tem je razumljivo, da smo v tem razvoju zavedali na razne težave, ki smo jih morali prebroditi, da bi šli naprej. Potrebno je bilo mnogo truda, samozatajevanja in požrtvovalnosti naših delovnih ljudi, da smo v tega obdobju tudi navzlic vsem težavam dosegli tako pomembne uspehe pri graditvi industrije in ekonomike nasploh ter v nadaljnjem izpolnjevanju našega družbenega sistema. Prvenstvena vloga pri obvladovanju težav na raznih področjih naše družbene dejavnosti pripada Zvezi komunistov in Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije. Brez njihovega vztrajnega zavzemanja za to stvar si ne bi mogli niti zamisliti takega poleta in vztrajnosti delovnih ljudi ter takšnih uspehov, kakršne smo dosegli v tem obdobju v izgradnji socializma v naši deželi.

K temu je mnogo pripomoglo tudi to, da je dobila na VI kongresu Zveze komunistov Jugoslavije vloga komunistov v razvoju naše socialistične skupnosti kvalitativno izpremembo. V prehodu z državno-centralističnega upravljanja na decentralizacijo na raznih področjih družbenega razvoja je moralo biti tudi delo komunistov vsajeno s temi izpremembami, kajti v tej višji razvojni stopnji družbenega razvoja dobiva diktatura proletariata novo, bolj demokratično in širšo vsebino, ker se je stopnja socialistične zavesti v množicah delovnih ljudi ne le povečala, temveč tudi razširila, medtem ko je razredni sovražnik izgubil svojo odprno moč.

V začetni fazi izgradnje naše nove družbene skupnosti so obstajali činiteљи, ki so igrali negativno vlogo in so bili velika zavora v našem razvoju. To so bili v prvi vrsti precej močni ostanki starega družbenega, kapitalističnega sistema. Ljudje s starimi pojmovanji, ki so bili tudi osebno prizadevi, so uživali podporo inozemstva in so na razne načine nudili odpor razvoju nove družbene ureditve v naši deželi. Proti tem elementom je morala obstajati sila in to so lahko uspešno izvajali samo komunisti na čelu delavskega razreda in delovnih kmetov, ki so dali v osvobodilni borbi in ljudski revoluciji na vseh bojišnih svojih krvjo dokaz svoje zvestobe novi družbeni ureditvi — socializmu. Razen tega smo podedovali izredno veliko zaostalost, industrijsko in v drugih pogledih, v vojni porušeno deželo, pomanjkanje materialnih sredstev itd. Vse to je zahtevalo krepko centralistično vodstvo, da bi prišlo do prvih temeljev socialistične graditve. Tudi tu so komunisti odigrali odločilno vlogo voditeljev, pa tudi izvajalcev sil, kadar je ta sila bila potrebna. Toda, ko se narasle materialne sile in ko se je okrepila in razširila zavest, tedaj je takšna vloga komunistov postajala zavora pri delu, ker je zavirala razmah pobeude množice ter je bilo zato potrebno izpremeniti delo in vlo-

stopnji razvoja popolnoma zastala. V zvezi s takšnim našim gledanjem na sodelovanje med komunističnimi partijami in naprednimi gibanji v svetu nasploh, nismo mogli podpisati deklaracije dvanajstih komunističnih in delavskih partij socialističnih držav v Moskvi.

Jugoslovanska praksa daje življne primere o uporabi demokratičnih oblik pri graditvi socializma, kar je nedvomno pomemben činiteelj pri širjenju in krepitvi socialistične zavesti, pri uresničevanju enotnosti nacionalnih sil, ki so usmerjene v izgradnjo novega družbenega sistema — socializma.

Organizacijska oblika ustvarjalnih sil socializma je pri nas naša Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije. Mar bi mi lahko zbrali skoro enajst milijonov volivcev, naših državljanov, k skupnemu delu pri graditvi naše socialistične Jugoslavije, če Zveza komunistov ne bi razumela težnje naših narodov, če ne bi računala z zgodovinskimi elementi v razvoju naše države in s specifičnimi pogoji, ki so nastali v tem zgodovinskem razvoju? Jasno je, da ne bi Zveza komunistov bila ostala osamljena, notranji proces graditve socializma bi doživljal

hude krize in le težko je verjeti, da bi naša nova Jugoslavija mogla obvladati vse ogromne izzive in vzdržati vse tiste viharje, ki so se znesli nanjo v nedavni preteklosti.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije je zelo primerna organizacija za razvijanje širokega sodelovanja s socialističnimi in drugimi naprednimi gibanji v svetu. V tem pogledu so dosegli zelo dobri rezultati in to sodelovanje je bilo za nas zlasti pomembno med našo izolacijo po letu 1948. Razumljivo je, da se v tem sodelovanju od časa do časa pojavljajo težave subjektivnega značaja, kakršna je na primer izredno močna kampanja, ki so jo nedavno zavleli proti naši državi posamezni voditelji nekaterih socialističnih strank, med njimi zlasti laburistične stranke v B. tanji, zaradi sojenja renegatu in izdajalcu Džilasu in četvorici bivših sodelavcev okupatorja, zatem v zvezi z normalizacijo odnosov z ZSSR, itd. V tej kampanji so se ti krogi znašli v isti vrsti z najreakcionarnjšimi elementi kapitalističnega sveta. Toda taki sovražniki izpadli ne smejo ovirati naših prizadevanj za nadaljnje povezovanje s temi gibanji, ker tega ne delajo delavske množice,

temveč so nekateri voditelji in novinarski pisniki, s katerimi te množice nimajo prav nobenih skupnih interesov. Ta kampanja nas ne sme vznemirjati, ker vemo, da je ne vodijo zaradi materialnega propadlega človeka, temveč je dejansko le sestavni del splošnega boja proti socialističnim državam, ki je včasih močnejši in drugimi naprednimi gibanji v svetu. V tem pogledu so dosegli zelo dobri rezultati in to sodelovanje je bilo za nas zlasti pomembno med našo izolacijo po letu 1948. Razumljivo je, da se v tem sodelovanju od časa do časa pojavljajo težave subjektivnega značaja, kakršna je na primer izredno močna kampanja, ki so jo nedavno zavleli proti naši državi posamezni voditelji nekaterih socialističnih strank, med njimi zlasti laburistične stranke v B. tanji, zaradi sojenja renegatu in izdajalcu Džilasu in četvorici bivših sodelavcev okupatorja, zatem v zvezi z normalizacijo odnosov z ZSSR, itd. V tej kampanji so se ti krogi znašli v isti vrsti z najreakcionarnjšimi elementi kapitalističnega sveta. Toda taki sovražniki izpadli ne smejo ovirati naših prizadevanj za nadaljnje povezovanje s temi gibanji, ker tega ne delajo delavske množice,

promitirali našo socialistično stvarnost pred zunanjim svetom. Nasprotniki socializma na zahodu ne izbirajo mnogo niti sredstva niti ljudi v borbi proti novi, socialistični Jugoslaviji. Pogledimo samo, kakšen pekelniški truš se organizirali na zahodu zaradi nekoga Džilasa ali Krekčica in drugih. Po naročilu od zunaj so ti izdajalci za južne dežve groše napisali klevetniške pamflete proti socializmu in naši stvarnosti. Eden izmed teh pamfletov je bil prethotapljen tudi v inozemstvu, kjer ga ponatiskujejo v raznih jezikih in kjer ga nekateri neki zahodni novinarji kakor kako obtožbo proti komunizmu proglašajo za epahalno delo. Zal so ti propagandisti naselili tudi nekateri nepredni ljudje v inozemstvu, ki se niso vrpšali, kaj mislijo državljanji Jugoslavije o izdajalskem delovanju Džilasa in podobnih, ki je bilo pravzaprav naperjeno proti celokupnemu našemu narodu. Težnja zahodnih sovražnikov socializma je bila, da bi s tem pamfletom bila bolj zrušili ugled Jugoslavije na mednarodnem terenu, ker jim je v oviro vloga, ki jo ona danes igra kot neodvisna socialistična dežela. Ti ljudje iz nekakšnega humanizma in prijateljstva do enega človeka ne vodijo računa o mišljenju celotnega naroda, kar ni niti najmanj humano, ker na ta način ne morejo ali nečejo videti, da v tem pamfletu neki renegat pljuje na najlepše pridobitve revolucije — na socializem.

Pojuzujta take neslavne zunanje intervencije in vrmeščavanja v naše notranje življenje, so se razbili ob enotnost naših narodov. Zahvaljujoč čuječnosti komunistov in celotnega delovnega ljudstva so bili domači škodljivci hitro razkriti in onemogočeni. To je bilo pravičeno in omogočeno, da bi neovirano škodovali naši skupnosti. Tudi v tem pogledu je vloga komunistov zelo pomembna, ker le-ti, krepko povezani z ljudstvom pri reševanju vsakodnevnih nalog, predstavljajo tisti člen v verigi, ki daje naši skupnosti monolitnost in nepremagljivost. To je pokazala preteklost, pokazala pa bo tudi prihodnost.

Ni moja naloga, da tu, v tem referatu podvržem podrobni kritiki delo komunistov v preteklem obdobju, ker bo to zajelo organizacijsko politično poročilo. Toda lahko povem nekaj tudi o tem. V zvezi komunistov v preteklem obdobju ni bilo malo napak, ki mnogo škodujejo močnimostni in idejni čvrstosti naše Zveze. Preveč liberalno gledanje na idejna odstopanja nekaterih komunistov in dopušcanje, da se njihov vpliv včasih neovirano širi v okolici, kjer delajo, imata pogosto zelo hude posledice. Nasproti takim pojavom je treba biti pazljivši ter jih je treba preprečiti na kakršnekoli način, najučinkovitejše pa je odstranjevanje takih elementov iz Zveze komunistov, da ne zastrupljajo in ne slabijo njenih vrst.

V našem bujnem družbenem razvoju je naloga komunistov, da so nosilci in idejni navdihovalci stalnega izpolnjevanja oblik in metod tega procesa. Pogumno odstranjevanje pomanjkljivosti in zastarelih oblik zahteva od komunistov, da neprestano spremljajo in proučujejo celokupno družbeno gibanje in da dobro poznajo razne zakone in uredb, da bi lahko usmerjali njih uporabo v praksi, ne pa da se ukvarjajo samo z ozkim praktičnim. Nadaljnji uspešen razvoj naših proizvajalnih sil in družbenega samoupravljanja je odvisen v prvi vrsti od članov Zveze komunistov. V tem razvoju se od časa do časa pokažejo razni negativni pojavi, katerih nosilci so zelo pogosto sami komunisti, kot na primer lokalizem, nespoštovanjski zakonskih komitejev itd. Pismo izvršnega komiteja CK Zveze komunistov iz meseca februarja leta 1957, ki je bilo naslovljeno vsem organizacijam Zveze komunistov in objavljeno v tisku, podrobno govori o številnih napakah in slabostih pri delu komunistov. Te napake in slabo-

vismost, če je gospodarsko razvita, če je zmožna spodbuditi materialne, moralne in politične sile k ustvarjalnemu delu za zboljšanje življenja vseh delovnih ljudi. Toda pri nas ni šlo zgolj za to, da obranimo neodvisnost in preprečimo tujim kapitalistom ropati naše narodno premoženje, temveč tudi za to, da bi vzpostavili nove družbene odnose, zgradili socializem. Eden prvih pomembnih pogojev za graditve socializma je nemotena uporaba vseh nacionalnih bogastev pri tej graditvi. To pa je bilo in je še vedno silno zamotano delo. Ker smo morali usmerjati našo dejavnost v najrazličnejše smeri, hkrati pa nam je bila primanjkovala gmotnih sil in ljudi, so se v našem vsestranskem družbenem razvoju nujno porajale razne pomanjkljivosti. Te so bile najpogostejše objektivne značaja, vendar je bilo opaziti, in sicer precej pomanjkljivosti in napak subjektivnega značaja, ki tudi danes še niso povsem izginile. Industrializacija naše države

temveč so nekateri voditelji in novinarski pisniki, s katerimi te množice nimajo prav nobenih skupnih interesov. Ta kampanja nas ne sme vznemirjati, ker vemo, da je ne vodijo zaradi materialnega propadlega človeka, temveč je dejansko le sestavni del splošnega boja proti socialističnim državam, ki je včasih močnejši in drugimi naprednimi gibanji v svetu. V tem pogledu so dosegli zelo dobri rezultati in to sodelovanje je bilo za nas zlasti pomembno med našo izolacijo po letu 1948. Razumljivo je, da se v tem sodelovanju od časa do časa pojavljajo težave subjektivnega značaja, kakršna je na primer izredno močna kampanja, ki so jo nedavno zavleli proti naši državi posamezni voditelji nekaterih socialističnih strank, med njimi zlasti laburistične stranke v B. tanji, zaradi sojenja renegatu in izdajalcu Džilasu in četvorici bivših sodelavcev okupatorja, zatem v zvezi z normalizacijo odnosov z ZSSR, itd. V tej kampanji so se ti krogi znašli v isti vrsti z najreakcionarnjšimi elementi kapitalističnega sveta. Toda taki sovražniki izpadli ne smejo ovirati naših prizadevanj za nadaljnje povezovanje s temi gibanji, ker tega ne delajo delavske množice,

in nepremagljivost. To je pokazala preteklost, pokazala pa bo tudi prihodnost. Ni moja naloga, da tu, v tem referatu podvržem podrobni kritiki delo komunistov v preteklem obdobju, ker bo to zajelo organizacijsko politično poročilo. Toda lahko povem nekaj tudi o tem. V zvezi komunistov v preteklem obdobju ni bilo malo napak, ki mnogo škodujejo močnimostni in idejni čvrstosti naše Zveze. Preveč liberalno gledanje na idejna odstopanja nekaterih komunistov in dopušcanje, da se njihov vpliv včasih neovirano širi v okolici, kjer delajo, imata pogosto zelo hude posledice. Nasproti takim pojavom je treba biti pazljivši ter jih je treba preprečiti na kakršnekoli način, najučinkovitejše pa je odstranjevanje takih elementov iz Zveze komunistov, da ne zastrupljajo in ne slabijo njenih vrst.

Razvoj našega gospodarstva od leta 1952 do 1957

V vsem povojnem razdobju so se pojavljale v našem gospodarskem razvoju vse tiste težave in pomanjkljivosti, ki že po navadi spremljajo prizadevanje za nagel gospodarski napredek, se zlasti pa industrializacija tako nerazvite države, kakršna je bila Jugoslavija. So ljudje, zlasti izven naše države, ki vsekar ne dobrih namenov, najpogostejše nepopolno in nepravilno prikazujejo uspehe, ki smo jih ustvarili pri nas v povojnih letih, kar pa ima v primeri s stanjem v letu 1939/40 tolikanj večji pomen, ker smo po hudem vojnem ropanju, ki je trajalo polna štiri leta, začeli skopati temeljih obnavljati našo porušeno domovino. Zatorej se moramo najprej vprašati, kaj smo sploh podedovali že od tako revne prvotne industrije in nerazvitega gospodarstva? Koliko je ostalo pri nas pri življenju tiste maloštevilne kvalificirane delovne sile, ki je za sleherno delovo eden najpoglavnejših elementov v boju za uspešen raz-

voj družbenega življenja in gospodarstva nasploh, konec koncev tudi industrializacije? Nekaj let smo se morali na vso moč truditi, da bi obnovili razjedano domovino in začeli ponovno svoje gospodarstvo prizadevno razvijati. Zategadelj so kar najbolj obsojanja vredni očitki iz držav, ki so med vojno in leznanjo trpele ali sploh nič. Ocenjujmo naš gospodarski razvoj, je treba namreč izhajati iz stvarnih dejstev, ki omogočajo, da jasneje spoznamo, kako silno so si prizadevali in si prizadevajo še danes naš delavski razred in državljani nove Jugoslavije, da bi dosegli tolikšne uspehe pri graditvi naše socialistične domovine.

Danes je lahko rečemo, da nam je zavoljo naporov naših delovnih ljudi že uspelo premagati podedovano gospodarsko zaostalost. Naša država je dobila drugačno podobo ter je zdaj že industrijsko razvita država. To smo si tudi prizadevali, saj so nas izkušnje naučile: država lahko samo tedaj ohrani neod-

svi so imele zelo negativno odsev v našem družbenem življenju. Pismo je bilo sprejeto tudi med komunisti ter s strani vsega naroda z velikim navdušenjem ter smo globoko prepričani, da bo to krepka pomoč organizacijam Zveze komunistov pri njihovem pravičnem delu.

Sprememba vloge komunistov, ki se je, čeprav počasni razvijala po VI kongresu, je imela veliki pomen pri postopni likvidaciji birokratskih težnj, ki so dobivale čedalje bolj negativen značaj v centralističnem sistemu upravljanja, nujnem v prvih letih v pogojih likvidacije kapitalizma in prevzema sredstev za proizvodnjo v roke države, oziroma družbe. Toda kakor hitro smo prešli to stopnjo, je tako upravljanje postajalo čedalje bolj destimulativno in je predstavljalo zavoro v nadaljnjem razvoju proizvodnih sil družbe. Zato so se morali tudi komunisti preusmeriti s prejšnjih oblik in metod pri delu k novim oblikam, kakršne je zahtevalo decentralizirano družbeno upravljanje, udeležba čedalje širših množic proizvajalcev in delovnih ljudi v upravljanju. Tako izpremembo pri delu je zahteval razvoj socialistične demokracije v naši deželi in nasploh.

Toda čeprav je množična kontrola čedalje močnejša v novih pogojih čedalje bolj demokratičnega in množičnega upravljanja s celotnim družbenim procesom socialističnega razvoja, vendar tudi v decentraliziranem upravljanju obstaja nevarnost birokratizma, če delovne množice niso dovolj čuječe in če komunisti niso dovolj aktivni v boju proti birokratskim težnjam. Taki pojavi pri nas ne samo da niso bili redki, temveč so dosegli precejšen razmah zaradi nečuječnosti komunistov in zaradi tega, ker delavski sveti še niso dovolj čvrsti. Tudi tu, pri likvidaciji teh birokratskih in drugih škodljivih težnj, je odgovornost komunistov velika. Potrebno je, da bi se organizacije ZK čim bolj aktivizirale, da bi bile nenehno na straži in da bi to čuječnost nasproti raznim birokratskim in drugim, za skupnost škodljivim težnjam razvijale tudi med delovnimi ljudmi.

Zveza komunistov in njeni člani kot posamezniki morajo biti zavestni pobudniki nenehne razvijanja socialistične demokracije. Ne smejo dovoliti, da birokratske metode in razne lokalistične težnje zavirajo pravičen in normalen razvoj družbene skupnosti kot celote. Koristi posameznikov in lokalnih gospodarstev in drugih enot se morajo vsklajevati s koristmi celotne skupnosti! Komunisti ne smejo dovoliti, da neka gospodarska organizacija ali enota zaradi nekkih svojih egoističnih ciljev deluje na škodo drugih organizacij in gospodarskih enot. Odnosi med posameznimi gospodarskimi podjetji ali drugimi proizvodnimi organizacijami ter ustanovami morajo bazirati na vzajemni koristnosti in medsebojni pomoči! Vsaka nepoštena manipulacija in materialno škodovanje drugih gre na škodo celotne družbene skupnosti in njenega ugleda. Govorimo to zaradi tega, ker so še danes takji pojavi, odgovornost za te pojave pa v veliki meri pada na komuniste, ki mnogokrat ne le dopuščajo, temveč tudi sami podležejo tem napakam. Celo nekateri vodilni komunisti preprečujejo boj proti raznim nepravilnostim in napakam s tem, da onemogočajo kritiko s izvajanjem raznih represalij in podobnih stvari. Brez zdrave in konstruktivne kritike komunisti ne morejo pravilno opravljati svojih dolžnosti.

Družbeno upravljanje in komune-šola za množično vzgojo državljanov

je terjala, da smo se lotili najprej graditve teže industrije. Zavoljo tega smo zanemarili druge industrijske panoge, zlasti predelovalno industrijo in industrijo blaga za široko potrošnjo, kakor tudi kmetijstvo, ker so bile za teško industrijo potrebne ogromne in dolgoročne investicije. Zavoljo vsega tega se življenjska raven nekaj časa ni zboljšala. Tega smo se zavedali, ali drugače nismo mogli ravnati, hoteli smo čimprej omogočiti nadaljnjo graditve industrije za proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, da bi tako dvignili življenjsko raven naših delovnih ljudi. Prav tako je terjala zelo veliko sredstev obramba države. Ta sredstva v prvih letih niso bila v sorazmerju z našim nizkim narodnim dohodkom in našimi možnostmi. Vse to in še marsikaj drugega je terjalo kar največje napore in odpovedi. To so bili objektivni vzroki naših pomanjkljivosti, ki se jim nismo mogli izogniti. Pojavljale pa so se tudi subjektivne pomanjkljivosti in napake, ki jih tu in tam opažamo še danes, kot so na primer luksuzna graditve in zidanje prevelikih objektov, trošenje investicij za razne druge objekte, ki niso bili neposredno potrebni za objekte, v katerih naj bi čimprej pričeli s proizvodnjo itd. Vse to je zaviralo in podražilo gradnjo raznih industrijskih objektov, ki je bila od njih odvisna nadaljnja gradnja industrijskih podjetij in zavoljo tega tudi zbiranje novih sredstev za razvoj naše države.

Novo smer v naši gospodarstveni politiki, ki smo o njej poprej govorili, je rodila nujna potreba, da, prvič, zmanjšamo breme, ki je že predeležo in vedno bolj težilo življenjsko raven naših delovnih ljudi in državljanov; drugič, odpravimo enostransko investicij, zaradi katere se narodni dohodek tako dolgo ni mogel zvečati in ki je vnašala nesorazmerje med težko in predelovalno industrijo; tretjič, zmanjšamo dolgoročne in drage investicije in tako zagotovimo sredstva za napredek našega kmetijstva, ki je vedno bolj ostajalo in postajalo resen problem za naše gospodarstvo kot celoto, zlasti kar zadeva oskrbovanje prebivalstva s kmetijskimi pridelki.

Ce hočemo, da bo naše kmetijstvo napredovalo z intenzivnejšim načinom obdelovanja in proizvodnje, so nam potrebna znatna gromotna sredstva, zlasti če hočemo v kmetijstvu nabaviti in zagotoviti mehanizacijo, saj si napredka na tem področju sploh ne moremo misliti brez traktorjev in drugih sodobnih strojev.

Govoreč o kmetijstvu, moramo poudariti, da se nismo oprijemali samo z gromotnimi težavami — nekaj takih težav imamo še vedno — temveč tudi z zastarelimi nazori, ki so močno zakoreninjeni, saj so se grmadili v miselnosti večine naših kmetov in desetletja, temveč stoletja. Zal so take zastarele nazore pokazali tudi nekateri kmetijski strokovnjaki, ko smo se lotili novih metod v kmetijstvu. Zdalj, ko smo prve sadove v pogledu intenzivnejšega in so-

dobnejšega načina obdelovanja v kmetijstvu že dosegli, le-ti postopno izginjajo, vendar ne dovolj hitro. Celo najverjetnejši Tomaži so se morali prepričati, da novi način obdelovanja, ki terja in si pomaga z mehanizacijo, globokim oranjem in uporabo ustreznih količin gnojil, bodisi umetnih ali hlevskih, daje take uspehe, da ti presegajo celo najbolj optimistična predvidevanja glede visokih donosov v kmetijstvu. To velja tudi za živinorejo in proizvodnjo mesnih proizvodov. To, da si intenzivni in sodobni način obdelovanja vedno bolj utira pot tudi v slabo obdelovana in zavoljo tega manj plodna individualna kmetijska gospodarstva, in sicer s pomočjo zadrug in socialističnih gospodarstev, s kontrahiranjem itd., močno vpliva na vzpostavljanje materialne in idejne baze socialističnega načina proizvodnje in kmetijstvu in sploh na vasi.

Proizvodnja v našem kmetijstvu mora postajati vedno bolj industrijska, zakaj je tako bolj lahko zagotovili prehrano prebivalstva naše države, ki silno hitro narašča. Če bomo smelo in strokovno delali za napredek naše kmetijske proizvodnje, se bomo kaj kmalu prepričali, da lahko rojemo investicije v kmetijstvu uspehe celo prej, kot investicije v industriji.

Pri tem moram, žal, poudariti, da nekateri naši strokovnjaki in planerji še vedno ne kako skeptično in s strahom planirajo razvoj našega kmetijstva. Kljub uspehom, ki so že dokazali, kako veličanske možnosti imamo za hitrejši razvoj

upštevali tudi druge elemente, ki bi utegnili vplivati na povečanje dejavne storilnosti. Skupno potrošnjo naj bi vskladili z gospodarskimi možnostmi, ki jih imamo, prednost pa dali kmetijstvu, da bi napredovalo.

Mimo številnih drugih sklepov je bilo na teh posvetovanjih tudi sklenjeno, naj Zvezni izvršni svet ustanovi komisijo, katere naloga naj bo proučiti stanje in probleme nerazvitih področij, izdelati načela in predlagati ukrepe, ki naj bi pripomogli urediti ta problem v okviru perspektivnega plana.

Tudi na seji Izvršnega komiteja CK ZKJ, ki je bila 27. junija 1957, so bila prav tako na dnevnem redu gospodarska vprašanja. Ugotovljeno je bilo, da je eden izmed osrednjih problemov naše gospodarske politike deficit v naši plačilni bilanci. Glede tega je bilo sklenjeno, da plačilne bilance ne moremo več izravnati s sredstvi iz tujine, ki so nam dana kot brezplačilni pomoči, temveč le s pomočjo in vsklajanjem uvoza in izvoza; zaradi tega so morale nekatere industrijske panoge uvesti proizvodnjo, primerno za izvoz, investicijska sredstva pa naj bi v večjem obsegu vlagali v ta namen.

Ceprav so bile investicije za teško industrijo, kakor je bilo poudarjeno že poprej, poglavitni pogoj za nadaljnji razvoj našega gospodarstva, s tem še nikakor ni rečeno, da ni prišlo pri uporabi investicijskih sredstev do hudih napak. O tem dočak jasno priča dejstvo, da je od povojnih vlaganj ostalo neizrabljenih 320 milijard dinarjev, ker marsikje niso pomislili, da bi vlagali ekonomično in smotno, zlasti pa niso skrbeli za to, da ne bi gradili preveč na široko. Poudariti je treba, da so bile zmogljivosti prav malo izkoriščene, pogosto celo manj kot 60 odstotno.

Vse to je povzročilo, da so o teh problemih temeljito razpravljali na sejah vodilnih forumov Zveze komunistov in Socialistične zveze; sprejeti pa so bili tudi ustrezni sklepi, o katerih ne moremo trditi, da so bili vedno tudi izvedeni, saj jih niso izvajali celo nekateri vodilni komunisti.

Sprememba v naši gospodarstveni politiki — bila je v tem, da smo preusmerili investiranje s teške industrije na predelovalno in v kmetijstvo, zatem pa začeli obnovljati in širiti tisto industrijo, ki smo jo že imeli — in je v prav kratkem času rodila usodne rezultate. V marsičem je se povečala izbira in kvantiteta blaga za široko potrošnjo in zboljšala njegova kvaliteta. Kadar dandanes na vselejšnji ogledujemo naše raznovrstno blago ali tehnične pripomočke ter jih primerjamo s tujimi, smo prav res lahko zadovoljni s kakovostjo naših proizvodov. Zdalj naša industrija v glavnem že lahko zadovoljuje naše potrebe, in sicer tako kar zadeva opremo kakor tudi reprodukcijski material in proizvode za osebno potrošnjo.

Obseg naše celotne industrijske proizvodnje je bil ob koncu leta 1957 za 3,1 večji v primerjavi z letom 1956. Jugoslavija proizvaja zdaj v primerjavi z letom 1956: 5,3-krat več električne energije, 2,5-krat več premoga, 4,5-krat več jekla, 6-krat več cinka, 2,2-krat več cementa, 5-krat več umetnih gnojil; proizvodnja nafte se je zvečala od 1122 ton na 395.560 ton, to je 352-krat; proizvodnja kmetijskih strojev se je povečala od 1805 ton na 17.930 ton, oziroma za okrog 10-krat; proizvodnja transformatorjev se je od ene tone dvignila na 3402 tone; proizvodnja rotacijskih strojev od 44 ton na 5585 ton; proizvodnja strojev in naprav za industrijo se je od 4990 ton zvišala na 21.405 ton, oziroma 4,3-krat, medtem ko se je proizvodnja strojev in naprav za gradbeništvo povečala od 108 na 8440 ton, oziroma 78-krat, proizvodnja živilske industrije v celoti pa se je zvečala za več kot 2,3-krat itd.

Pri investicijah v kmetijstvo so bile tudi prej, ko smo investirali dokaj manj, razne napake in nepravilnosti. Večkrat ni nihče vedel, kaj se investira in kakšne rezultate bodo dale takšne investicije. Toda tudi danes, ko posvečamo več skrbi donosnosti in načrtni uporabi investicij, pri investiranju v kmetijstvo, še vedno ne upoštevamo dovolj koristi skupnosti kot celote. Vzemimo na primer melioracije in namakanja. Za to odmerjajo po navadi velike zneske, vendar največkrat ne pomislijo, koliko bo to koristilo vsej skupnosti. Tega vprašanja se lotevamo tako, kakor da je pri nas na vsi socialistem že popolnoma zmagal in kakor da nimamo več individualnih gospodarstev in interesov, ki bi se vključili v interese naše socialistične skupnosti. Takšne investicije imajo bolj značaj nekakšnih socialnih dajatev brez stimulativnega socialističnega značaja. Takšna politika investicij namreč ne deluje stimulativno na uporabnika, individualnega proizvajalca, da bi čimveč in kar najintenzivneje proizvajal za tržišče, kakor to nekateri »narodnjaki« mislijo. Melioracije in namakanje je treba investirati v korist socialistične družbe kot celote, tako da se s tem pospešuje proces socialističnega razvoja na vasi. Pri takšni politiki ne upoštevamo, da moramo z investiranjem predvsem doseči, da bi bilo notranje tržišče kar najbolj založeno s kmetijskimi pridelki in da bi z izvozom čimprej likvidirali plačilni debalans. Zdi se namreč, da nekateri naši vodilni ljudje še zmeraj ne mislijo in ne verjamejo, da bi naše kmetijstvo utegnilo imeti prav tako pomembno vlogo pri izvozu kakor industrija.

Vem, da bo vsakdo pritrldil ugotovitvi, da naša notranja trgovina ne deluje, kakor bi morala, da našega mestnega prebivalstva še ne oskrbuje dobro, in to ne samo mestnega, temveč tudi naspolh, prav tako pa sem tudi prepričan, da se nekateri ne bodo strinjali z menoj, če trdim, da sta tega precej kriva neka stihijosti in pretirano idejna aliziranost, kako učinkuje zakon vrednosti ter prosta ponudba in povpraševanje. Pri tem radi pozabljamo, da terja načrtna socialistična proizvodnja tudi bolj ali manj načrtno razdeljevanje proizvodov ter večje nadzorstvo nad tržiščem in cenami.

Resda smo pred časom bolj iz političnih kot iz gospodarskih razlogov odpravili nakaznice za razno blago, čeprav ga na tržišču ni bilo dovolj, iz gospodarskih in političnih razlogov smo odpravili odkup, da bi tako spodbudili individualne proizvajalce kmetijskih pridelkov, odpravili smo to, da bi se administrativno vmešavali iz sredstva v vse, in decentralizirali smo upravljanje gospodarstva sploh, nismo pa odpravili ali decentralizirali načrtovanja v splošnih obrisih našega gospodarskega razvoja. Nismo se odrekli vsakemu nadzorstvu in vsakemu administrativnemu posredovanju, če se v praksi pokaže, da ima ta sistem ali proces kakšne pomanjkljivosti. A ravno rajbol pomanjkljiv je naš trgovinski sistem, kar nam večkrat povzroča tudi politične probleme. Vzemimo za primer svinjo, ki jo imamo v različnih cenah za isto blago v raznih krajih naše države, četu-

di je tega blaga dovolj na razpolago, na nekaterih področjih pa včasih celo preveč. Ne bom trdil, da ni raznih težav, kakor so na primer pomanjkljiv in nerazvit prevoz, pomanjkanje skladišč, pomanjkanje hladilnic in drugega ali pa pomanjkljivosti in napake v organizaciji tržišča, lahko pa rečem da nekatera trgovska podjetja večkrat rajši nabavljajo manjše količine določenih predmetov in jih zvišajo cene, namesto da bi si jih nabavili v večjih količinah in bi tako ceno znižali. Tak način dela je lasten kapitalističnemu redu, ne pa socialističnemu in proti takšnim elementom je treba nastopiti tudi po administrativni poti.

Podoben negativnih pojavov je več v naši trgovini, so pa tudi v industriji. Omenil sem jih zgolj zato, da bi take nepravilnosti v našem družbenem življenju čimprej in kar najodločneje začeli odpravljati. Neoliberalizem konkurenca in umetno navzvenje cen pri odkupovanju raznih proizvodov, kar vse gre na škodo potrošnika, je še zmeraj nekaj vsakdanjega. Take pojave opazimo in smo ogorčeni, vendar pa prepočasno reagiramo, a bi jih prepričali. Naši državljeni ne morejo razumeti takšnega liberalizma in avtomatizma v naši trgovini, kada se brez trdnejšega nadzorstva s določenimi administrativnimi ukrepi ne uravnava menjava na tržišču, temveč se ustvarja položaj, ki je včasih podoben že zmed. Zaradi tega smo morali izdati predpise o določenem nadzorovanju tržišča in cen za nekatere proizvo-

de, kar je že do danes pokazalo dobre rezultate.

Kakor vam je znano, je Izvršni komitej CK ZKJ na svoji razširjeni seji v letošnjem februarju razpravljali tudi o nekaterih negativnih pojavih v našem gospodarskem življenju ter pozval vse organizacije in vodstva Zveze komunistov v odločen boj, da bi odpravili pomanjkljivosti in uresničili temeljne naloge ekonomske politike, ki jih določa perspektivni načrt našega nadaljnjega razvoja. V tej zvezi bi ponovno rad poudaril, da pomeni boj za zvečanje proizvodnje, narodnega dohodka in delovne storilnosti tudi za naprej za nas najvažnejše nalogo, od katere bo odvisno, ali bomo izpolnili tudi druge smotne naše ekonomske politike. Pri uresničevanju teh smotrov in nalog morajo biti komunisti in prvih vrstah v boju za večje varčevanje, za čimboljše in racionalnejše izkoriščanje razpoložljivih sredstev, za večjo disciplino in odločno izvajanje vseh ukrepov, s katerimi namenjamo ohraniti osnovna sorazmerja, kakor jih določa družbeni načrt. Pri vseh teh nalogah moramo čimbolj paziti, da se bodo dosledno izvajale osnovne postavke našega gospodarskega sistema, odpravljati moramo pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v praksi, in sprejemati ustrezne ukrepe, da bi se ta sistem na podlagi izkušenj pri procesu njegovega praktičnega izvajanja še nadalje popolnjeval. Vse to bo prispevalo in nam omogočilo, da bomo v naslednjem obdobju našega gospodarskega razvoja dosegli še večje uspehe.

Novi razvojni koraki v kmetijstvu, planirajo v odstotkih zelo majhno povečanje naše kmetijske proizvodnje. Skupnost je zagotovila za kmetijstvo znatna sredstva, in sicer okoli 80 milijard dinarjev na leto. To je ogromna številka in nam seveda ne more biti vseeno, kako bodo ta sredstva izkoristili in kakšne uspehe bodo dala. Če bomo dovolili, da bodo leto za leto planirali le skromen obseg donosov kmetijskih pridelkov, potem to seveda ne bo vzpodbuda za hitrejši napredek v tej gospodarski panogi, kakršnega upravičeno pričakujemo. Nadaljnje planiranje kmetijske proizvodnje mora biti v skladu z vloženiimi sredstvi. Vsak dvom in omahljivo urejanje tega vprašanja škodi naši skupnosti kot celoti in zavira njen razvoj. Zategadelj je treba zavračati tako oportunistično gledanje in se čimbolj smelo lotiti vseh potrebnih ukrepov, ki bodo zagotovili zmago socialističnega razvoja proizvodnje na vasi.

Lanskoletni uspehi, ko smo sicer na manjših površinah s sodobnim načinom obdelave pridelali od 35 do 70 metriskih stotov pšenice na hektar in do 120 metriskih stotov koruze v zrnu, nam dokazujejo, da se moramo zdati lotiti modernega načina proizvodnje v večjem obsegu, na vedno večjih površinah. Samo tako nam po dveh, treh letih ne bo več treba uvažati nekaterih kmetijskih pridelkov, kakor pšenice, masti in drugega, razen tega pa bomo lahko precej povečali izvoz nekaterih kmetijskih proizvodov, kakor na primer mesa, mesnih in drugih proizvodov.

Novo smer v naši gospodarstveni politiki, ki smo o njej poprej govorili, je rodila nujna potreba, da, prvič, zmanjšamo breme, ki je že predeležo in vedno bolj težilo življenjsko raven naših delovnih ljudi in državljanov; drugič, odpravimo enostransko investicij, zaradi katere se narodni dohodek tako dolgo ni mogel zvečati in ki je vnašala nesorazmerje med težko in predelovalno industrijo; tretjič, zmanjšamo dolgoročne in drage investicije in tako zagotovimo sredstva za napredek našega kmetijstva, ki je vedno bolj ostajalo in postajalo resen problem za naše gospodarstvo kot celoto, zlasti kar zadeva oskrbovanje prebivalstva s kmetijskimi pridelki.

Ce hočemo, da bo naše kmetijstvo napredovalo z intenzivnejšim načinom obdelovanja in proizvodnje, so nam potrebna znatna gromotna sredstva, zlasti če hočemo v kmetijstvu nabaviti in zagotoviti mehanizacijo, saj si napredka na tem področju sploh ne moremo misliti brez traktorjev in drugih sodobnih strojev.

Govoreč o kmetijstvu, moramo poudariti, da se nismo oprijemali samo z gromotnimi težavami — nekaj takih težav imamo še vedno — temveč tudi z zastarelimi nazori, ki so močno zakoreninjeni, saj so se grmadili v miselnosti večine naših kmetov in desetletja, temveč stoletja. Zal so take zastarele nazore pokazali tudi nekateri kmetijski strokovnjaki, ko smo se lotili novih metod v kmetijstvu. Zdalj, ko smo prve sadove v pogledu intenzivnejšega in so-

dobnejšega načina obdelovanja v kmetijstvu že dosegli, le-ti postopno izginjajo, vendar ne dovolj hitro. Celo najverjetnejši Tomaži so se morali prepričati, da novi način obdelovanja, ki terja in si pomaga z mehanizacijo, globokim oranjem in uporabo ustreznih količin gnojil, bodisi umetnih ali hlevskih, daje take uspehe, da ti presegajo celo najbolj optimistična predvidevanja glede visokih donosov v kmetijstvu. To velja tudi za živinorejo in proizvodnjo mesnih proizvodov. To, da si intenzivni in sodobni način obdelovanja vedno bolj utira pot tudi v slabo obdelovana in zavoljo tega manj plodna individualna kmetijska gospodarstva, in sicer s pomočjo zadrug in socialističnih gospodarstev, s kontrahiranjem itd., močno vpliva na vzpostavljanje materialne in idejne baze socialističnega načina proizvodnje in kmetijstvu in sploh na vasi.

Proizvodnja v našem kmetijstvu mora postajati vedno bolj industrijska, zakaj je tako bolj lahko zagotovili prehrano prebivalstva naše države, ki silno hitro narašča. Če bomo smelo in strokovno delali za napredek naše kmetijske proizvodnje, se bomo kaj kmalu prepričali, da lahko rojemo investicije v kmetijstvu uspehe celo prej, kot investicije v industriji.

Pri tem moram, žal, poudariti, da nekateri naši strokovnjaki in planerji še vedno ne kako skeptično in s strahom planirajo razvoj našega kmetijstva. Kljub uspehom, ki so že dokazali, kako veličanske možnosti imamo za hitrejši razvoj

ocenili novo ureditev občin in okrajev oziroma komunalnega sistema, vendar tudi dosedanje izkušnje in uspehi, ki smo jih dosegli, kažejo, da je to najbolj ustrezajoča oblika za demokratično samoupravljanje delovnega ljudstva. Ali se bo ta proces družbenega samoupravljanja pravilno razvijal, ali pa bomo imeli v njem tudi lokalistične in egoistične težnje, ki so tuje pojmovanju marksistične znanosti o socialističnem razvoju družbene skupnosti, to je v največji in odločilni meri odvisno od iznajdljivosti, aktivnosti in vztrajnosti komunistov.

Dosedanje izkušnje z družbenim samoupravljanjem so pokazale odlične rezultate navzlic nekaterim pomanjkljivostim, ki so bile in ki še vedno so. Pokazalo se je, da so družbeno samoupravljanje in komune najboljša šola za množično vzgajanje državljanov na socialistične države, da se bodo navadili sami odločati o vprašanjih, kako se bodo vsestransko razvijali in živeli. V tej šoli vsakdanje praktičnega upravljanja spoznavajo, da so koristi skupnosti hkrati tudi njihove osebne koristi. Kolikor bodo široke plasti naših delovnih ljudi, ki sami upravljajo komune in tovarne, v raznih družbenih organizacijah in ustanovah same prihajale do spoznanja, da se koristi posameznikov, manjših skupnosti in komun morajo skladati s koristmi naše celotne socialistične skupnosti, toliko bolj in hitreje bo rastele ustvarjalni razmah in moč naše socialistične družbe kot celote. To bo omogočilo ostvarjanje zares demokratičnih, socialističnih odnosov med korunami in proizvajalci in bo odpravilo lokalistične težnje, v katerih bi se utegnile razvijati kraljčinizma, ki bi lahko postal nevaren za enotnost in moč naše socialistične države.

Za to, da se bo ta zavest pri proizvajalcih in članih komun hitreje razvijala, so odgovorni komunisti, ki morajo pobijati takšne težnje in z lastnim zgledom v tem smislu vplivati tudi na druge. To govorim zategadelj, ker ne morem trditi, da bi bili vsi člani Zveze komunistov imuni za takšne negativne težnje, ki so škodovale naši skupnosti kot celoti. O tem, o teh pomanjkljivostih podrobno govorim Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ, ki ga prejela vse organizacije Zveze komunistov. Napak bi bilo, ko bi naš sistem samo idealizirali, ko ne bi videli tudi nekaterih nevarnosti in ne bi ukrenili vsega, kar je treba, da bi se naš družbeni sistem samoupravljanja pravilno razvijal. Za to so popolnoma odgovorni komunisti in zategadelj morajo skrbeti, da bodo v organe delavskega in družbenega upravljanja vedno izvoljeni najboljši, sposobni in preizkušeni ljudje, predani graditelji socializma, velike stvari delavskega razreda.

Investiranje v kmetijstvu

Bistvo novega komunalnega sistema in njegove značilnosti se kažejo v položaju krajevnih skupnosti, posebno se v novih pristojnostih občin. Stevilne pristojnosti in posli prejšnjih okrajev na področju gospodarstva, komunalnih poslov, stavarstva, notranjih zadev in splošne uprave, kakor tudi na področju upravljanja splošnega ljudskega premoženja, ljudskega zdravstva, socialne politike, prosvete in kulture so bile poletje poslov, ki so jih občine opravljale do 1. septembra 1955, prenesene na ljudske odbore novih občin. S tem, da imamo zdaj občine z razširjenimi pravicami in pristojnostmi, se je bistveno spremenila tudi vloga okrajev. Okraj ne opravlja več funkcije osnovnega organa komunalne samouprave, ker imajo to funkcijo zdaj občine. V novem komunalnem sistemu je okraj postal skupnost komun, naloga, te skupnosti pa je, da usmerja in nadzoruje delo samoupravnih komun in rešuje tista vprašanja, ki pomenijo skupno korist za vse občine na področju okraja.

Razdobje dveh let in pol je prekratko, da bi lahko dokončno

Socialistična zveza delovnega ljudstva in druge družbene organizacije

Socialistična zveza je imela v obdobju od VI. kongresa do danes veliko vlogo pri graditvi socializma v naši državi, razvijanju in širjenju socialistične zavesti ter ki pitvi in razvijanju naše socialistične demokracije. Socialistična zveza se je pokazala kot natuspešnejša množična politična organizacija delovnih ljudi; v njej poteka boj mišljenj o vseh vprašanjih našega družbenega življenja in razvoja. Milijoni članov Socialistične zveze so bili »ista sila, ki je poganjala naše celotno družbeno življenje v smeri socializma. Razvoj in izpopolnitev organov družbenega upravljanja in delavskih svetov, razvoj in zboljšanje komunalnega sistema, realizacija naše gospodarske, prosvetne in kulturne politike ter vseh drugih akcij, kakor tudi uspehi, doseženi pri tem delu, so rezultat ustvarjalnih naporov članov organizacije Socialistične zveze, v kateri imajo komunisti zaradi svojega dela odločilno vlogo.

V tej vsestranski dejavnosti se je lik članov Socialistične zveze zgradil tako, da so postali le-ti danes že popolnoma zavestni graditelji socializma v naši državi, sama organizacija pa najmočnejši politični činitelec in neposredni upravljalci družbenih poslov. Ta načela smo v skladu z našimi gromotnimi možnostmi ter politični in drugim vsestranskim razvojem v vsem tem obdobju — nenehno uresničevali in spopolnili.

Temeljni rezultati na področju družbenih in političnih ureditev so naslednji:

- ostvarili smo naša predstavniška telesa, ljudske skupščine in odbore;
- ostvarili smo druge organe in ustanove državnega mehanizma;
- razvijali in krepili smo kraljevo samoupravo po načelih socialističnih komun;
- razvijali smo številne organe družbenega upravljanja na področju javnih služb;
- razvijali in krepili smo demokratske pravice državljanov ter sploh notranjo demokratiza-

benih organizacij, včlanjenih v Socialistično vezo.

Rdeči križ ima 1.411.000 odraslih članov in 1.180.000 članov pomladka. Poleg številnih drugih akcij je organiziral dvoletne tečaje za zdravstveno prosvetitev vaške ženske mladine. V dveh generacijah, ki sta v zadnjem času končali te tečaje, je bilo 425.000 mladih deklet in mladih fantov, ki so se pridružili v sodelovanju z organizacijo Zveze ženskih društev je Rdeči križ odprl 11.700 šolskih kuhinj, v katerih dobri hrano okoli dva milijona šolskih otrok.

Društva, ki skrbje za otroke in mladino, imajo okoli 500.000 članov. Ta društva so si prizadevala za vzgojo otrok, organizirala razvedrilo za otroke, vzgajala kadre za delo s pionirji ter pedagoško in prosvetno delala s starši. Bila pa so tudi organizatorji I. državnega kongresa za zdravstveno zaščito otrok in številnih posvetovanj o družinskih problemih in vzgoji otrok.

Organizacija za telesno vzgojo »Partizan« ima danes nad 290.000 članov in vedno bolj napreduje v svoji skrbi za telesno vzgojo mladine. Postopno, čeprav še ne dovolj uspešno, se uveljavlja vasi in zbira kmečko mladino. Tako je n. pr. leta 1956 sodelovalo na kmečkih partizanskih igrah v LR Hrvatski okoli sto tisoč fantov in deklet z vasi.

Zveza tabornikov s 78.000 člani postaja vedno bolj priljučna organizacija za mladi naraščaj, ker teži za zdravim in pestrim športnim življenjem.

Zveza športov z več kot 270.000 športniki organizira športno dejavnost v državi in izven nje.

V ljudski tehniki se je do danes izučilo okoli 390.000 amaterjev raznih strokov: radio-amaterjev, telegrafistov, jadralcev in kajakašev, šoferjev in motoristov, traktoristov, pilotov, padalcev, elektro-strojnikov, gradbenikov, foto-amaterjev, kino-amaterjev in drugih. V minulih štirih letih je ljudska tehnika usposobila seminarjih 15.000 učiteljev in predavateljev za tehnično vzgojo otrok in organizirala do danes 2.500 različnih razstav.

Usmerjanje mladine - velika naloga komunistov

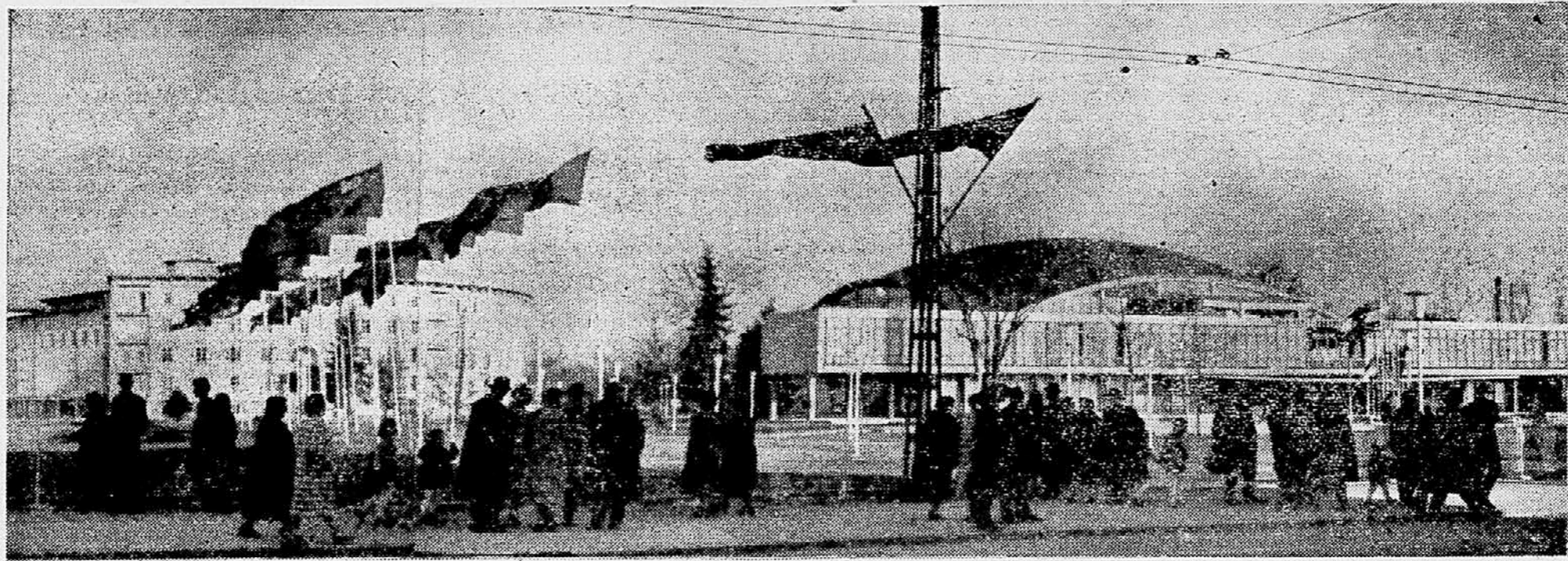
Gasilska zveza s 328.000 člani opravlja 95 % celotne preventivne službe kakor tudi gašenja požarov.

Tu ni mogoče posebej govoriti o vseh organizacijah, kakor so n. pr. društva prijateljev narave, počitniška zveza, strelska, planinska, letalska ter ostale športne in strokovne zveze, kakor tudi o raznih drugih družbenih organizacijah, ki so vključene v Socialistično zvezo in pravtako dobro delujejo ter dosega lepe rezultate.

Vendar bi hotel poudariti, da je za vzgojo strokovnih kadrov pomembna dejavnost posameznih strokovnih organizacij; inženirjev in tehnikov, »dravnikov, živnozdravnih«, v, prosvetnih delavcev in drugih. Le-te imajo za svoje člane seminarje, tečaje, predavanja in podobno. Zelo koristno bi bilo, če bi se takšna dejavnost razširila na vse okraje, kjer so številni problemi in je zato potrebno še prizadevnejše delo družbenih organizacij. Da bi te organizacije v resnici lahko pomagale komunam, kakor od njih pričakujemo, morajo danes svojo dejavnost prilagoditi notranji organizaciji komunalnega sistema.

Naše družbene organizacije so članice blizu 300 mednarodnih organizacij in v njih aktivno delujejo.

Vse te organizacije in še druge, ki niso bile naštetje, imajo v našem političnem in družbenem življenju zelo važno vlogo, saj združujejo ob najrazličnejši družbeni dejavnosti milijone naših državljanov, mladine, žensk in ljudi iz vseh družbenih slojev. Razumljivo je, da se mi moramo zanimati za življenje in delo teh organizacij in za rezultate, ki jih dosegajo pri izpolnjevanju svojih družbenih nalog, zlasti vzgojnih. Socialistična zveza in Zveza komunistov ne moreta biti ravnodušni do posameznih negativnih pojavov in vplivov malomesečanske stihije, ki jih je zlasti občutili v nekaterih športnih organizacijah. Za

to se morajo predvsem komunisti in člani v teh organizacijah delovati, da odstranijo takšne pojave, pa tudi elemente, ki vnašajo in podpirajo nezdrave odnose v športnih organizacijah in tako slabe njihovo vzgojno vlogo.

Na koncu je treba pripomniti še to, da je še precej pomanjkljivosti tako v delu kakor tudi v organizacijskih vprašanjih Socialistične zveze, predvsem v nekaterih občinah in vaseh, kjer so organizacijska vprašanja zanemarili in se je zato zmanjšalo tudi število članov, ki redno plačujejo članske prispevke. Danes ima Socialistična zveza nad 5 milijonov članov, ki redno plačujejo članarino in imajo članske legitimacije ter izpolnjujejo vse obveznosti. Pomanjkljivosti v delu Socialistične zveze je treba popraviti, ker gre bolj za brezskrbnost nekaterih voditeljev na terenu, kot pa za nezanimanje članov.

upravljanje in graditev nove Jugoslavije.

Zelo smo bili ponosni na visoko stopnjo socialističnega patriotizma, politične zrelosti in velikanski polet in navdušenje naše mladine po vojni, ko je bila na raznih delovnih akcijah navdihovalec in nosilec novega, socialističnega ustvarjalnega navdušenja. Ta polet smo v obdobju, ko se je mladina znotraj svojih organizacij zanimala za reševanje samo svojih ozirom problemov, zelo pogrešali. K sreči je to že minilo in naša mladina vse bolj zavzema svoje mesto aktivnega udeleženca v velikem delu graditve socializma.

Ko smo na mladinskem kongresu predlagali, naj mladina spet gradi nekatera objekta, kot na primer avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb, smo bili srečni, da je naša mladina s tolikim navdušenjem sprejela to veliko nalogo.

Preusmeritev Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva in organov družbenega upravljanja, da bi pritegnili čim več mladine, kaže zadnji čas vse boljše rezultate. Mlade ljudi vse bolj volijo v organe ljudske oblasti in delavskega samoupravljanja ter v razna druga samoupravna telesa; na zadnjih občinskih volitvah je bilo izvoljenih nad 6.300 mladih ljudi za odbojnike. Medtem ko je bilo leta 1954 v delavskih svetih 8.964 mladih delavcev in delavk, je bilo leta

1957 izvoljenih 19.370 mladincev in mladink. V upravne odbore kmetijskih zadrug je bilo 1956 leta izvoljenih 40% mladincev več kot leto pred tem. Dosedanja praksa je pokazala, da je večina učencev v šolskih odborih in dijaških skupnostih in svojo aktivnostjo in s svojim pravičnim in resnim delom pri reševanju raznih šolskih problemov opravila naša pričakovanja.

Studentška mladina je bila prav tako aktivna pri reševanju vrste problemov glede reforme univerzitetnega študija. Zveza študentov pa je razvila različno družbeno dejavnost, predvsem pri ideološkem izobraževanju študentov. Tako so študentske organizacije vztrajno odpravljale napake pri nekem delu intelektualne mladine, ki ne razume dovolj svojih družbenih obveznosti. Poudariti moram važnost pobude Ljudske mladine in organizacij Mladih združnikov, ki že danes šteje 37.000 vaških fantov in deklet, zbranih v 860 sekcijah in klubih mladih združnikov. Mimo tega dela v 700 šolskih združenjih 42.000 šolarjev. V njih so mladi združniki že od vsega začetka dosegli izredno lepe uspehe. Ti združniki postajajo vse bolj nosilci sodobnih metod v kmetijski proizvodnji in tako krepko pomagajo odpravljati razna zastarela pojmovanja pri kmetih, ki so tuja sodobnemu načinu proizvodnje na vasi. Tako mladi za-

družniki postopoma postajajo pionirji socialistične preobrazbe vasi. To gibanje je seveda še na začetni stopnji, toda njegovi uspehi se vidijo že danes in zato so se komunisti, znotraj in zunaj mladinskih organizacij, dolžni predano udeleževati na tem področju in čim bolj pomagati mladim združnikom pri njihovem delu za širjenje in izpopolnjevanje oblik dela.

Posebej je treba poudariti udeležbo mladine v raznih zelo koristnih organizacijah za telesno, kulturno in tehnično vzgojo, kakor tudi za oddih mladih ljudi, kjer je v raznih dejavnostih zbranih približno 1.750.000 mladincev in mladink. Da bi te organizacije igrale kar najbolj pozitivno vlogo med mladino in prispevale k vsestranskemu dvigovanju svojih članov, je nujno, da so tako komunisti kakor člani Ljudske mladine in njih aktivnejši in da se bolj zavzemajo za ustvarjanje zdravega vzdušja in za notranje življenje z bogatejšo vsebino.

Ker mi prostor ne dopušta, pa tudi glede na to, da bo o mladini izbrpneje govorilo organizacijsko poročilo CK, se ne bom zadrževal pri podrobnejši analizi življenja in dela mladine. Toda želim poudariti še enkrat, da je pravilno usmerjanje dela in vzgoje naše mladine ena osnovnih nalog komunistov, kajti to je zelo važno za pravičen razvoj naše skupnosti v prihodnosti.

Vloga sindikatov v našem sistemu samoupravljanja

V spremenjenih pogojih našega novega družbenega sistema, ko so proizvodna sredstva neposredno v rokah samih proizvajalcev, sta se spremenila tudi vloga in delo sindikalnih organizacij. Delavsko samoupravljanje v gospodarstvu in družbeno upravljanje na ostalih sektorjih družbene dejavnosti sta spremenila delovne in sploh celotne družbene odnose, kakor tudi položaj delavskega razreda. Iz namernih delavcev so postali samostojni in svobodni proizvajalci, ki imajo na svojem področju pravico, da sami odločajo o vseh vprašanjih in zvezi s proizvodnjo, svojo strokovno in kulturno vzgojo in sploh s svojim vsakdanjim življenjem.

Razumljivo je, da je v teh spremenjenih pogojih moralo priti do spremembe vloge in dela sindikatov. Neposredno po uvedbi delavskih svetov in celo po VI. kongresu je bilo pri posameznih sindikalnih organizacijah in voditeljih opaziti nerazumevanje in omahovanje. Toda danes so te slabosti že popolnoma odpravljene. V novih pogojih sindikati vedno bolj deloma svojo vlogo in svoje mesto v sistemu družbenega upravljanja in dobivajo vedno večjo vlogo pri vzgoji delavskega razreda, pri pravilnem usmerjanju

dela in vloge delavskih svetov. Pri idejnem, političnem in strokovnem vzgajanju delavcev, pri vzpodbujanju iniciative kakor tudi pri pomoči delavskemu razredu, ko rešuje svoje družbeno-ekonomske in politične probleme. Sindikati pri nas vplivajo tudi na splošno gospodarsko politiko ter na oblikovanje naše delovne in socialne zakonodaje. V preteklem obdobju je bila dejavnost sindikatov, čeprav še nezadostna, vsekakor predvsem usmerjena na razvijanje delavskega samoupravljanja v gospodarstvu. Na tem področju morajo sindikati tudi v prihodnje pokazati največjo dejavnost in posvetiti največjo pozornost problemu, ki se pojavlja. Kajti za razne pomanjkljivosti, do katerih pride, so precej odgovorni predvsem tudi sindikati.

Lani, leta 1957, so sindikati zabeležili velik uspeh s I. kongresom delavskih svetov Jugoslavije. Na njem so nadvse plodno razpravljali o delu delavskih svetov, o raznih pomanjkljivostih v njihovem dosedanjem delu, o nadaljnjem izpopolnjevanju delavskega samoupravljanja in še o drugem. 1.746 delegatov je pokazalo trdno odločenost, da še z večjo energijo nadaljujejo delo za razvijanje in izpolnjevanje delavskega samoupravljanja.

Sindikati se morajo boriti proti vsem tendencam, ki so naperjene proti koristim družbene skupnosti kot celote. Boriti se morajo proti slehernemu poskusu podjetij, da se izognejo z zakonom predpisanim družbenim obveznostim, ker takih kršitev zakonov ni mogoče opravljati z dozdnevno zaščito delavskih koristi. Moram pripomniti, da se nekateri sindikalne organizacije in tudi organizacije Zveze komunistov ne bojijo dovolj odločno proti takšnim pojavom, ki so škodljivi za našo socialistično družbo.

V sistemu družbenega in delavskega samoupravljanja so sindikati dolžni skrbeti za to, da bodo v delovnem kolektivu varovali socialistični odnosi, da bosta zagotovljena osebna svoboda in svoboda od konstruktivne kritike raznih nepravilnosti in slabosti. V tem oziru so bili vsi ti primeri nepravilnega in nečloveškega ravnanja s posamezniki, branjo kritiko in svobodno izražanje misli, omejevanje se zakonite pravice in zanemarjanje upravičene koristi in zahteve delavcev itd. Ali se vse sindikalne in partijske organizacije vselej dovolj odločno in uspešno upirajo temu? Ne, žal moram reči, da ne, čeprav je to njihova dolžnost.

Čeprav ima žena v novi Jugoslaviji z zakonom zagotovljeno popolno enakopravnost, pa z njenim današnjim položajem vseeno ne moremo biti povsem zadovoljni. Vzroki so objektivnega, materialnega prav tako pa tudi subjektivnega značaja. Stopnja razvoja naše države in naša današnja materialna osnova še ne nudita možnosti, da bi bile žene v zadostni meri zaposlene na raznih področjih družbenega razvoja. Na drugi strani pa je odnos do žene delavke še pogosto nepravilen; čeprav je popolna enakopravnost žene v družbeni skupnosti odvisna tudi od aktivnega udeleževanja žene v procesu družbene proizvodnje, se zelo pogosto dogaja, da z dela najprej odpustijo žene, ali da moške sprejemajo tudi za taka dela, ki so jih opravljale ali jih lahko bolje opravljajo žene. Pojmovanje, da je žena predvsem za hišna opravila, je silno neazadnjaško in nima nobene zveze s pojmovanjem o vlogi žene v socialistični družbi. Treba je bolj upoštevati probleme, ki se pojavljajo v zvezi z zaposlitvijo žene, kakor tudi razne težave, ki spremljajo to zaposlitev. Ob sodbe je vredno dejstvo, da zagovarjajo tako stališča, in to ne redko, tudi nekateri člani Zveze komunistov.

Število žene, zaposlenih v gospodarstvu, predvsem pa zunaj gospodarstva, se je po vojni zelo zvišalo. Leta 1952 je bilo zaposlenih 394.525 žena ali 23,5% od vseh zaposlenih v tem letu, a že leta 1957 smo imeli 625.727 zaposlenih žena ali 26% od skupnega števila zaposlenih. V gospodarstvu je bilo 1952. leta zaposlenih 288.313 žena ali 20,4%, leta 1957 pa se je to število povečalo na 440.587 ali 22,6% od skupnega števila vseh zaposlenih v gospodarstvu. Medtem ko je bilo 1952. leta zaposlenih zunaj gospodarstva 106.212 žena ali 39,7%, je to število leta 1957 znašalo 185.140 ali 39,6% od vseh zaposlenih zunaj gospodarstva.

Glede dosganja strokovnih kvalifikacij in strokovnega usposabljanja žene je storjena še malo, ker temu vprašanju nismo posvečali dovolj pozornosti. To je tudi eden od razlogov, da se ženska delovna sila teže zaposluje. Mislim, da bo šolska reforma omogočila ženski mladini, zlasti na vasi,

strokovno usposabljanje vsaj v nekaterih oblikah dela.

Ekonomske osamosvajanje žene na vasi je silno počasno, ker je socialistični razvoj na vasi tesno povezan s pospeševanjem kmetijske in zadrugništva, ki se še zmeraj ni daleč odmaknilo od začetne stopnje v širjenju socialističnih proizvodnih odnosov na vasi. Po dosedanjih podatkih je bilo v kmetijskih združenjih leta 1956 včlanjenih 227.000 žena. Toda od 45.189 članov upravnih odborov v kmetijskih združenjih je bilo samo 798 žena. Torej niti najmanj zavidljivo število žena, ki so bile izvoljene v te upravne odbore! Žene niso dovolj zastopane niti v vodstvih družbenih in političnih organizacij, prav tako pa tudi ne v predstavniških telesih in organih samoupravljanja, čeprav to neustrežno dejavnosti, ki jo žene razvijajo na terenu in jo kažejo s svojim udeleževanjem v graditvi.

Na IV. kongresu Antifašistične fronte žena leta 1953 se je ustanovila Zveza ženskih društev. Ta društva, ki jih je nad

1.500, se ukvarjajo s splošnim, zdravstvenim in gospodinjstvom, prosvetljenjem žena. Potem je večina žena včlanjenih v približno dva tisoč društev, ki skrbijo za mladino. Na vasi je prav tako zelo aktivnih 1.200 sekcij žena-zadrugnic, ki se največ ukvarjajo s pospeševanjem kmetijske proizvodnje, ustanavljanjem raznih servisov, z nego otrok in podobnim.

Nimam namena tu podrobneje govoriti o raznovrstnem in uspešnem delu žene, ker bo o tem beseda v razpravi. Rad bi samo poudaril, da so ženske organizacije zelo srečno našle razne oblike svojega dela in da njihova aktivnost in uspehi, ki jih dosežajo, v veliki meri pomagajo pri naporih naše skupnosti, da bi obvladala razne probleme.

Organizacije Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne, Zveze vojaških vojni invalidov in Združenje rezervnih oficirjev so

doslej odigrale in imajo še danes zelo pomembno vlogo v življenju naše družbene skupnosti, pri uresničevanju naše splošne smeri in boju za graditev socializma in miroljubno mednarodno sodelovanje. S političnim in vzgojnim delovanjem med svojim članstvom so te organizacije kar največ pomagale pri aktivizaciji večine nekdanjih borcev, ki stoje še danes v prvih vrstah zavestnih graditeljev socializma. Razen tega so te organizacije pokazale posebno skrb za ureditev pravic in reševanje invalidnin, pokojnin in drugih gnotnih vprašanj, ki zadevajo udeležence narodnoosvobodilnega boja, pa tudi za družine in otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja.

S pomočjo in sodelovanjem organov oblasti so te organizacije dosegle zelo pomembne uspehe pri zakonitem urejanju tako rekoč vseh preostalih vprašanj, ki zadevajo borce. V okviru svojih možnosti je naša družbena skupnost poskrbela in za zaščito tako ali drugače vse otroke in družine padlih borcev in večino družin žrtve fašističnega terorja, ki so potrebne posebne družbene zaščite. Nad 200.000 otrok padlih borcev in žrtve fašističnega terorja je skupnost pomagala usposobiti za delo in življenje; za nad 100.000 takih otrok je poskrbela skupnost in organizacija Zveze borcev v obdobju od leta 1953 do danes, a približno 64.000 otrok dobiva pomoč za šolanje. V zadnjih letih je naša skupnost redno dajala milijardo do dve milijardi dinarjev za šolanje teh otrok. Leta 1957 je Zvezni izvršni svet dodelil v te namena dodatno pomoč v višini ene milijarde dinarjev. V sodelovanju z JLA smo zadržali leta dosegli, da se večje število otrok šola tudi v vojaških šolah — tako je med temi šolarji 25% otrok padlih borcev.

Mimo tega, da je z zakonskim predpisom o upokojitvi vojaških oseb v osnovi ugodno rešeno vprašanje upokojenih oficirjev, se večina od njih lahko tudi zaposli na odgovornih mestih. Od 11.211 upokojenih tovarišev, ki so iskali zaposlitve, se jih je v zadnjih dveh letih 8.085 zaposlilo v gospodarstvu in upravi.

Zveza vojaških vojni invalidov, ki šteje nad 310.000 članov, je postala važen čimtelj pri reševanju socialno zdravstvenih vprašanj svojih članov, predvsem pa je nudila pomoč organom oblasti pri rehabilitaciji, poklicnem usposabljanju in zaposlitvi vojaških vojni invalidov in njihovem vključevanju v aktivno življenje države.

Velik politično vzgojni značaj imajo tudi druge oblike aktivnosti teh organizacij, predvsem njihovo delo za negovanje in razvijanje borbenih tradicij narodnoosvobodilnega boja. Organizacije Zveze borcev so pobudnice za označevanje in ureditev zgodovinskih krajev, za ustanavljanje muzejev NOB in urejanje grobov padlih borcev; so pobudnice in nosilke raznovrstnih političnih manifestacij, raznih proslav, mitingov, predavanj, razstav; so tolnači in prenašalci borbenih izkušenj in herojstva iz NOB na sedanje mlade generacije, ki se pri njih tako razvija in krepi socialistični patriotizem, vse to pa pomembni velik doprinos krepitvi obrambne sposobnosti države.

Po nepopolnih podatkih je do danes urejenih 800 partizanskih pokopališč, približno 300 kostnic in 16.000 posameznih grobov; postavljenih je približno 1.300 spomenikov, 150 spominskih objektov in odkritih 3.500 spominskih plošč; odkritih je 80 muzejev NOB, oziroma oddelki NOB v splošnih muzejih, zasčitenih je več spomenikov iz časov narodnoosvobodilne vojne, še naprej pa uresničujemo program, ki je z njim predvidena ureditev in označevanje najpomembnejših dogodkov iz krajev iz

O ljudski mladini

V obdobju od VI. kongresa do danes je Ljudska mladina v svojem razvoju preživela nekakšno krizo, ki jo je po mojem mišljenju že premagala. Mladinske organizacije niso tako našle svojega mesta v spremenjenih pogojih nadaljnje družbene preobrazbe. V začetku je bilo opaziti nekakšno tevanje glede dela, življenja in vloge mladine, in to ne samo pri mladini, marveč tudi pri članih Zveze komunistov, sprito spremembe in nadaljnega izpopolnjevanja našega celotnega družbenega razvoja. Mnogi komunisti, ki se niti sami niso znašli v prvih dveh, treh letih, so izpuščali iz rok tudi probleme mladine. K temu je nekoliko pripomnelo: prvič, prekinitev vseh važnejših mladinskih delovnih akcij zaradi decentralizacije in urvanja novega gospodarskega sistema; drugič, pojav revizionističnih teorij renegata Džilas, po katerih naj bi zaradi širjenja in krepitve nekakšne kvazi demokracije zahodnega tipa razpustili obstoječo mladinsko organizacijo Ljudsko mladino, prav tako kakor naj bi po tej njegovi teoriji likvidirali Zvezo komunistov Jugoslavije; tretjič, intenzivna zahodna propaganda za nos tujih in škodljivih idej, ki ni bila brezuspešna in ki je vplivala na del naše mladine po mestih. Vsa ta dejstva so bila pogosto pod-

cenjevana in njihovo zavržanje zanemarjeno.

S ponovno aktivizacijo naše mladine, in to ne samo v raznovrstnem kulturnem, športnem in zabavnem življenju, temveč s ponovnim sodelovanjem na raznih delovnih akcijah, kakor tudi z njeno udeležbo v formiranju celotnega našega družbenega sistema pa je dokazano, da so popolnoma deplesirana razna popačenata gledišča o politični naši mladine in njenem nezanimanju za vse, kar se dogaja okoli nje. Vendar je prav tako napačno meniti, da se naša mladina lahko stihijsko razvija v socialističnem duhu samo zavoljo tega, ker živi v Jugoslaviji; kot socialistični državljan. Pozabljajo se, da mladina pri nas še vedno živi v sredini, ki v njej obstajajo različna pojmovanja in ostanki starega balasta. Zato je treba zagotoviti pravičen razvoj naše mladine in usmerjati njeno vzgojo tudi zunaj šole v socialističnem duhu.

Naša mlada generacija ni sodelovala v revoluciji, odnosno v narodnoosvobodilni vojni, mnogi mladinci pa niso sodelovali niti v velikih delovnih akcijah, ki so imele značaj revolucionarnih akcij in so zelo vzgojno učinkovale na našo mladino, ki le v njih sodelovala.

Komunisti nasploh in sama organizacija Ljudska mladina se niso naglo prilagodili novim pogojem dela z mladino. Zaradi

enostranske orientacije v svojem delu so mnoge organizacije Ljudske mladine zanemarile politično in ideološko delo in držale mladino ob strani gospodarskih, političnih in družbenih problemov, menec, da mladi ljudje ne morejo kdo ve kolikokrat prispevati k reševanju raznih zamotanih gospodarskih in političnih problemov. Šesti plan CK Zveze komunistov Jugoslavije je pokazal na take škodljive težnje in na taka gredišča pojmovanja. Planem je terjati večjo udeležbo komunistov, Ljudske mladine in drugih družbenih čimteljev v političnem delovanju in socialistični vzgoji mladine v skladu s potrebami našega razvoja.

Prav tako je bilo nepravilno tudi mnenje nekaterih komunistov pa tudi voditeljev Ljudske mladine, da naj se mladina ukvarja večinoma s svojimi čisto notranjimi organizacijskimi in strogo političnimi vprašanji. Takšna sektaška mnenja so prizadela škodo vsestranski vzgoji mladine v duhu naše socialistične stvarnosti, ker se mladina ne more pravilno vzgajati samo z enostransko aktivnostjo znotraj svojih mladinskih organizacij, marveč mora na tak ali drugačen način sodelovati v vsakodnevnem bujnem in ustvarjalnem doživanju v naši državi. Mlade generacije mladine se morajo postopoma vključevati v ustvarjalno delo, v

število žene, zaposlenih v gospodarstvu, predvsem pa zunaj gospodarstva, se je po vojni zelo zvišalo. Leta 1952 je bilo zaposlenih 394.525 žena ali 23,5% od vseh zaposlenih v tem letu, a že leta 1957 smo imeli 625.727 zaposlenih žena ali 26% od skupnega števila zaposlenih. V gospodarstvu je bilo 1952. leta zaposlenih 288.313 žena ali 20,4%, leta 1957 pa se je to število povečalo na 440.587 ali 22,6% od skupnega števila vseh zaposlenih v gospodarstvu. Medtem ko je bilo 1952. leta zaposlenih zunaj gospodarstva 106.212 žena ali 39,7%, je to število leta 1957 znašalo 185.140 ali 39,6% od vseh zaposlenih zunaj gospodarstva.

Glede dosganja strokovnih kvalifikacij in strokovnega usposabljanja žene je storjena še malo, ker temu vprašanju nismo posvečali dovolj pozornosti. To je tudi eden od razlogov, da se ženska delovna sila teže zaposluje. Mislim, da bo šolska reforma omogočila ženski mladini, zlasti na vasi,

strokovno usposabljanje vsaj v nekaterih oblikah dela.

Delegacija VII. kongresa polaga venec na grob nice narodnih herojev

Bogata dejavnost družbenega razvoja od VI. kongresa do danes

osvobodilnega boja. Založniška dejavnost s tematsko iz NOB je oboežna, do konca leta 1956 je izšlo približno 1.700 izdaj.

Organizacija Zveza borcev je pomagala tudi pri predvojaški vzgoji mladine. Na taborjenjih in zborovanjih v okviru programa predvojaške vzgoje je leta 1956 sodelovalo več kot 500.000 mladincev, a leta 1957 nad 830 tisoč obveznikov. Program je razen vojaško-strokovnega pouka obsegal še politični, tehnični in športni pouk.

Lahko rečemo, da so organizacije borcev, gledano v celoti, uspešno opravljale te svoje naloge. Toda treba se je še naprej truditi, da se nekatere organizacije izognejo določenim napak v svojem delu, pa tudi nekaterih negativnih pojavov med borci narodnoosvobodilnega boja. Treba se je kajpak pomuditi tudi pri takšnih pojavih, ki kažejo, da so med člani organizacije borcev tudi posamezniki, ki ne cenijo dovolj izredno velikih naporov in vsega, kar je za udeležence narodnoosvobodilnega boja doslej storila naša družbena skupnost. Zaradi nekaterih nerešenih ali nepravilno rešenih primerov je prišlo pri posameznikih do kritiziranja in omalovaževanja predvsem mlajših kadrov v organih oblasti, političnih in gospodarskih organizacijah. Sreča-

mo tudi pojave nepravilnega odnosa do dela in podcenjevanja določenih poklicev, nesamokritičnega odnosa do sebe in neskrupnih zahtev glede položaja, funkcij in podobno. Nekateri od teh zapadajo vplivu lokalističnih in celo šovinističnih ali različnih drugih malomeščanskih pojmovanj. Razumljivo je, da se je treba predvsem v samih organizacijah energično postaviti po robu takim škodljivim, v bistvu antisocialističnim pojavom, hkrati pa okrepi tudi sistematično vzgojno delo in skrb za vsakega človeka. Kajti borci narodnoosvobodilnega boja morajo biti najprej - tako danes kot so bili nekdaj - najdoslednejši čuvarji pridobitve naše revolucije in nosilci socialističnih odnosov med ljudmi.

Zveza borcev je posvečala posebno pozornost razvijanju in širjenju mednarodnega sodelovanja bivših borcev, ko je vzpostavljala in ohranjala stalne zveze z nacionalnimi organizacijami bivših borcev drugih držav in aktivno sodelovala v delu mednarodnih organizacij borcev. S tem svojim delom si Zveza borcev prizadeva za zblizanje med bivšimi borci, a s tem tudi med narodi posameznih držav po načelih aktivnega boja za mir, politike koeksistence in zmanjšanja mednarodne napetosti.

tenzivno proučujejo in spremljajo našo družbeno stvarnost in socialistično izgradnjo.

K ideološkemu in vzgojnemu delu s starešinami; pa znatno prispevajo tudi domovi Jugoslovanske ljudske armade. V teh domovih je bilo za starešine nekaj deset tisoč predavanj iz raznih strok, priredili so jim velike število filmskih in gledaliških predstav, organizirali so na stotine razstav, koncertov in prireditvev.

Politično-vzgojni in prosvetni program zajema ves vojaški sestav armade, razen tega pa je armada vsak dan obveščena o najvažnejših političnih dogodkih. Za vojaške organizirajo kulturno-zabavne večere, gledališke in filmske predstave in razna športna in fizikurna tekmovanja. Samo v zadnjih dveh letih so priredili vojski v svojih kasarnah nad 27.000 kulturno-zabavnih večerov, v katerih so sami sodelovali s programi, da prebivalstvo po vsi pripravi nad 3.400 kulturno-umetniških prireditvev. Videli so okoli 3.500 gledaliških in 20.000 filmskih predstav, nad 50.000 športnih in fizikurnih prireditvah in tekmovanjih pa je sodelovalo nad 750.000 vojakov.

V vojaških knjižnicah je nad 2 milijona knjig in brošur. V obdobju od VI. kongresa do danes pa se je naučilo brati in pisati blizu 100.000 nepismenih vojakov.

V začetku letošnjega leta se je v armadi znižalo številčno stanje članov Zveze komunistov v primeri s številom članstva v času VI. kongresa. To med drugim pojasnjuje s postopnim kriterijem pri sprejemanju v ZKJ po VI. kongresu in s tem, da so del starešinskega kadra upokojili, ter z dejstvom, da je v tem obdobju odšlo iz armade več članov Zveze, kakor pa jih je prišlo. V zadnjem času pa sprejemanje novih članov v Zvezo komunistov spet raste. Po VI. plenumu CK ZKJ se je zlasti izboljšal odstotek vojakov iz vrst delavcev.

Ti in drugi rezultati kažejo, da so pripadniki armade, predvsem pa organizacija Zveze komunistov, pravilno razumeli in vztrajno izvajali naloge, ki jih je armadi zastavil VI. kongres. Pri nadaljnjem razvoju JLA bo potrebno za krepitev vseh členov, ki so pogoj za borbena sposobnost vsake vojaške enote, še več naporov. Pri tem bo treba še bolj paziti na proučevanje izkušenj iz našega narodno-

osvobodilnega boja, ki so nadvse koristne pri vzgoji starešin in borcev Jugoslovanske ljudske armade. Prav tako bo treba na moč intenzivno proučevati tisto, kar so dale izkušnje drugih, zlasti pa vse tisto, kar z iznajdbami novega orožja izpreminja mnoge dosedanje izkušnje in poglede na razna vojaška vprašanja. Zlasti pomembno pa je, da se pri tem delu še močneje potrudimo za to, da ustvarimo in razvijemo samostojnost, iznajdljivost in iniciativno.

Pri krepitevi naših oboroženih sil moramo še naprej razvijati in negovati pravilne starešinske

ljubezen do naše armade kot nerazdruženemu delu naših narodov in pomembnemu činitelju našega socialističnega razvoja.

Tovariši in tovarišice! Po zaslugi naše dosedanje zunanje politike in doseženih rezultatov v izgradnji socializma, po zaslugi bratstva in enotnosti naših narodov in borbene sposobnosti naših oboroženih sil, lahko ugotovimo, da naše obrambne sile predstavljajo močan činitelj za zavarovanje neodvisnosti naše države in naše nadaljnje izgradnje. Po svoji moralno-politični enotnosti, po vzgojenosti borcev in starešin,

ren za pravilno obveščanje javnosti in oblikovanje javnega mnenja v socialistični smeri. Ni pa njegova naloga, da bi samostojno, brez sodelovanja najbolj odgovornih organov družbe, dajal svoje odločujoče ocene najbolj pomembnih družbenih in zunanepolitičnih dogodkov.

Raznih zunanepolitičnih dogodkov, ki so povezani s splošnimi državnimi interesi, ne moremo obravnavati, kakor bi bilo komu všeč, ne da bi gledali na posledice, ki bi lahko iz tega nastale. To poudarjam zato, ker so pri nas bili in nemara še vedno so nekateri novinarji, ki

čeno ugotovili, da je bilo v naši socialistični izgradnji obdobje od VI. kongresa do danes izpolnjeno z bogato vsebino dejavnosti na vseh področjih družbenega razvoja. To obdobje je izpolnjeno z izrednim prizadevanjem in delovno ustvarjalnostjo naših delavcev. Rezultati tega prizadevanja zares naredijo vtis na vsakogar, ki ve, kakšno škodo je utrpela naša država v vojni, kako so jo razrušili in oplenili številni okupatorji in kako je bila nerazvita ter nacionalno razbita.

Danes imamo nadvse enotno socialistično skupnost, za kar se imamo zahvaliti pravilni marksistično-leninistični rešitvi nacionalnega vprašanja. Uspešno nam je, da smo ustvarili močno industrijsko in energetska bazo za nadaljnji razvoj naše industrije. V kmetijstvu smo naredili velike korake naprej, ukličili smo zastarele pojme o kmetijski proizvodnji in že v preteklem letu dosegli z novim načinom dela in večjim investicijami pomembne rezultate, ki nudijo izredno perspektivo. Naši delavski sveti so dosegli do sedaj velike rezultate v proizvodnji in s tem dočela opravilci naša pričakovanja. Naše komunne in komunalne skupnosti so že doslej pokazale svoje velike prednosti kot zdrave in učinkovite celice naše socialistične skupnosti. Prav tako je pokazalo tudi družbeno upravljanje na vseh področjih našega družbenega življenja ne le svojo učinkovitost, marveč je tudi s političnega stališča izredno pomembno za pritegnitev vse širših množic k upravljanju države. To množično družbeno upravljanje pri nas je najbolj izrazita podoba socialistične demokracije.

Zdaj gre za to, da še bolj vztrajno in odločno nadaljujemo boj za socializem, za nadaljnjo izgradnjo in pravilno socialistično vzgojo, za višji standard naših delovnih ljudi, za odpravljanje vseh tistih napak in slabosti, ki so se v preteklosti kazale v naši vsakdanji praksi in ovirale pravilni razvoj družbenih odnosov in naš razvoj sploh. Danes imamo še vse pogoje, objektivne in subjektivne, materialne, politične in kulturne, za uspešen in še hitrejši vsestranski razvoj naše socialistične skupnosti. V tem velikem delu imajo člani Zveze komunistov Jugoslavije odločilno vlogo in obveznosti.

Delegatov so izročili članek iz »Komunističnega glasila KP Sovjetske zveze«

Tiskovni urad VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije se je poslužil že ustaljene prakse in načina informiranja v ZKJ ter izročil vsem delegatom kongresa prevod članka P. Fedosejeva, I. Pomeleva in V. Ceparkova »O načrtu programa Zveze komunistov Jugoslavije«, ki je bil 18. aprila 1958 objavljen v »Komunističnem« št. 6, teoretičnem in političnem glasilu Komunistične partije Sovjetske zveze. V tem članku se kritično načrt programa Zveze komunistov Jugoslavije.

Zaključek

Tovariši in tovarišice! Prav na kratko sem govoril o našem notranjem razvoju, o raznih nedostatkih in uspehih, ker vem, da bodo o tem govorili na tem kongresu v korefnatih in v razpravi o raznih področjih naše družbene dejavnosti, razen tega pa o vsem tem ležerno govoril naš načrt Programa, poročilo Centralnega komiteja itd.

Na koncu bi samo še rad omenil perspektive nadaljnega razvoja naše socialistične skupnosti in naloge, ki čakajo člane Zveze komunistov Jugoslavije. Tu bomo lahko uprav-

odnose, spoštovanje človeka, tovariški duh in zaupanje med mlajšimi in starejšimi ter med starešinami in borci. Kadar govorimo o naši bodoči politiki pri krepitevi obrambnih sil naše države, pri tem ne smemo spregledati, da moramo stalno krepitev močne in trajne vezi med ljudstvom in armado, kakor je bilo to že do zdaj. Ti naši naporji morajo stremeti za to, da vzgojimo pripadnike naše obrambne moči bi pomenilo, da ustvarjamo pogoje in dovoljujemo možnost, da nas morebitna vojna preseneti premalo pripravljene, to pa bi morali plačati z velikimi izgubami.

Kot po vsej Jugoslaviji, so tudi Ljubljanci, velikim zanimanjem poslušali okrog zvočnikov prenos s VII. kongresa.

imajo zgrešeno mišljenje o svobodi in neodvisnosti tiska v naši državi. Svoboda tiska, kakor jo pojmujejo oni, ima tendenco, da bi ustvarila monopol v tolačenju raznih dogodkov in v oblikovanju javnega mnenja. Tako gledanje izhaja iz nepravilnega razumevanja vloge in odgovornosti socialističnega tiska, precej pa tudi iz ideološke zaostalosti nekaterih novinarjev, ki se še niso osvobodili drobno-buržoazne navlake in ki ne proučujejo in ne poznajo naše stvarnosti.

Razen stvari, ki sem jih kritično omenil, pa je treba priznati, da je naš tisk v mnogem izpremenil svojo podobo. Postal je mnogo bolj informativen in vsestranski in osvetljuje tako notranje kot mednarodne probleme. S pravočasnim reagiranjem na dogodke, hitrostjo in bogastvom informacij vse bolj zadovoljuje naše delovne ljudi, ki se bolj in bolj zanimajo za dogodke znotraj in zunaj naše države.

Naš novinarski kader je v glavnem mlad in poln poleta. Zaradi tega je dolžnost komunistov, da se kolikor mogoče trudijo za rast idejnih, političnih in strokovnih kvalitet naših novinarjev.

Tega problema ne moremo več odlagati, temveč ga moramo hitro rešiti.

V zadnjem času se naše družbene in politične organizacije vse bolj ukvarjajo s prosvetnimi problemi, posebno z napredkom strokovnega znanja in usposabljanjem novih, mladih kadrov v proizvodnji.

Uvedba družbenega upravljanja je prispevala k temu, da se vse širši krog državljanov zanima za prosvetna vprašanja in pomaga pri njihovem reševanju. V organizaciji upravljanja v prosveti, zlasti v šolskih odborih, imamo že danes okoli 160 tisoč državljanov, med katerimi je precejšnje število komunistov. Zdaj delajo pri šolski reformi in učnih načrtih, ki morajo približati naše šole sodobnim potrebam proizvodnje in nadaljnega uspešnega družbenega razvoja.

Naš tisk in novinarji

Tisk je zelo pomembno sredstvo v boju za uresničenje socializma in novih družbenih odnosov. V procesu bujnega družbenega dogajanja, v nepretrganem izpolnjevanju in iskanju novih oblik za uspešnejši nadaljnji razvoj socialistične družbe - ki ni nekakšna okorela dokončna formula, marveč je nenehno gibanje naprej - ima tisk zelo pomembno, toda tudi zapleteno nalogo. Znat mora osvetliti in tolačiti dogodke in probleme v notranjem ustvarjalnem procesu. Te svoje naloge tisk ne more opravljati, če ljudje, ki pri njem delajo, ne poznajo osnovnih prvin v procesu družbenega razvoja, če ne poznajo raznih zakonskih in drugih ukrepov, raznih težav in zaprek na katere naletimo v tem procesu, in če v sedanjih okoliščinah popolnoma ne zaupajo v to, da se bodo cilji, h katerim stremi delavski razred in vsa druž-

ba, uresničili. Tisk je pred družbo odgovor-

no, če upoštevamo naš notranji razvoj, konkretno v naši državi, je ta, zdaj bolj zdaj manj odvisen tudi od zunanepolitičnih elementov. Tisk lahko zelo škoduje, če njegovo pisanje ni v skladu z interesi države, z interesi izgradnje socializma, če ni v skladu z dnevnim dogajanjem znotraj in zunaj države. V revolucionarnem obdobju preobrazbe naše države tisk ne more biti nekakšen neodvisen samostojen družbeni faktor, ker morajo biti usmerjene vse akcije celotne družbe v isto smer, smer izgradnje socializma, to se pravi, novih družbenih odnosov. Vse kar se tako ali drugače upira temu cilju, je nazadnjaško in reakcionarno, pa čeprav si navedena nekakšna demokratična, svobodoumna in napredna ime, vzeta iz arzenala starih, obrabljenih buržoaznih ostankov, ki jih malomeščanstvo še vedno skrbno varuje.

Če upoštevamo naš notranji razvoj, konkretno v naši državi, je ta, zdaj bolj zdaj manj odvisen tudi od zunanepolitičnih elementov. Tisk lahko zelo škoduje, če njegovo pisanje ni v skladu z interesi države, z interesi izgradnje socializma, če ni v skladu z dnevnim dogajanjem znotraj in zunaj države. V revolucionarnem obdobju preobrazbe naše države tisk ne more biti nekakšen neodvisen samostojen družbeni faktor, ker morajo biti usmerjene vse akcije celotne družbe v isto smer, smer izgradnje socializma, to se pravi, novih družbenih odnosov. Vse kar se tako ali drugače upira temu cilju, je nazadnjaško in reakcionarno, pa čeprav si navedena nekakšna demokratična, svobodoumna in napredna ime, vzeta iz arzenala starih, obrabljenih buržoaznih ostankov, ki jih malomeščanstvo še vedno skrbno varuje.

Tisk je pred družbo odgovor-

Komunisti ter kulturna in zdravstvena dejavnost

Politična Zveza komunistov, potrjena na VI. kongresu, v zvezi z nadaljnjo demokratizacijo našega družbenega sistema, je pozitivno vplivala tako na kulturni kakor na znanstveni razvoj v naši državi. Določen zastoj in zmeda v kulturnem in znanstvenem razvoju, ki jo je bilo občutiti do VI. kongresa in je bila rezultat naših lastnih napak in posnemanja drugih držav, je polagoma prenehal. Prišlo je do vse večjega razmaha v kulturnem in znanstvenem življenju naše domovine.

Ko se okoliščino z bogastvom naših lastnih kulturnih in znanstvenih pridobitev, ki smo jih dosegli v specifičnih pogojih zgodovinskega razvoja naših narodov, hkrati nismo zanemarili, razen tega smo pustili v nemar dosežkov človeškega duha pri drugih narodih, zlasti ne tistih, ki temelje na pridobitvah velike oktobrske revolucije. V tem mora biti taokoli idejni, kakor politični pečat našega kulturnega in znanstvenega življenja socialistični, ker je socializem višja oblika in vsebina družbenih odnosov, ki zanika tesne nacionalne okvire in težji k univerzalni integraciji.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da smo se v zadnjih letih bolj drzno podali na pot razvoja našega kulturnega in znanstvenega življenja, o čemer najbolje pričra razvoj znanstvenih in kulturnih ustanov, dosežki v posameznih vejah znanosti in umetnosti in naše številne zveze in sporazumi o kulturnem in znanstvenem sodelovanju z mnogimi drugimi državami.

Tu bi rad poudaril, da je za našo socialistično skupnost kot celoto zelo pomembno, da se razvija naše kulturno in znanstveno življenje predvsem v tesnem povezovanju kulturnega in znanstvenega življenja naših republik, ker moram žal reči, da je bilo v zadnjem času nekaj negativnih pojavov, ki bi lahko škodovali naši enotnosti. Tudi v tem vprašanju nosijo veliko odgovornost komunisti, ki ne smejo zapadati vplivu raznih mestnih malomeščanskih krogov z lokalističnimi tendencami, marveč morajo take tendence odločno zavrniti. Danes je v Jugoslaviji velika želja po znanju po raznolikih izobrazbi, kar je seveda zelo ko-

ristno za naš družbeni razvoj. Napredek v ekonomskem pogledu, ki je povečal materialna sredstva, in perspektiva, ki jo nudijo naš uspešni razvoj tehničnih, kulturnih in znanstvenih kadrov, pomenijo stimulacijo za kulturno in znanstveno izobrazbo naših delavcev in državljanov. Politični in družbeni razvoj po VI. kongresu je prav tako ugodno vplival na rast kulturne ravnini množic, kakor tudi na znanstveno in kulturno ustvarjanje. Razen tega je postopna likvidacija birokratskega vmešavanja v vse, osvobodila naše znanstvenike, umetnike, kulturne delavce in pedagoge prejšnjih birokratskih zavor in jim nudila možnost za nemoteno ustvarjalno delo.

Sistem družbenega upravljanja na področjih kulture in prosvete je povzročil, da je odgovoren za kulturno politiko raznih ustanov in za pravilen socialistični razvoj na tem področju širok krog zainteresiranih državljanov, strokovnjakov, javnih in kulturnih delavcev. Kulturno-prosvetni svet Jugoslavije, ki je bil po eni strani ustanovljen kot izraz težnje za bolj konstruktivnim in bolj intenzivnim medrepubliškimi sodelovanjem, po drugi strani pa kot izraz potrebe, da bi bolj studiozno razmišljali o problemih in nalogah, ki so skupne vse socialistični družbi, je dobil pomembno vlogo pri povezovanju kulturnih ustanov in organizacij s težnjami delovnih ljudi. Napredni družbeni interes delavskega razreda za nadaljnji hitrejši razvoj proizvodnih sil in družbe kot celote, močno vzpodbuja tako prosvetno dejavnost kakor znanstveno in umetniško ustvarjanje.

Kljub velikim uspehom, ki smo jih dosegli v razmeroma kratkem času na področju množičnega kulturnega dela, pa moramo vendarle povedati, da so pri tem delu idejni problemi še vedno osnovni in aktualni. Malomeščanska miselnost ima še danes močan vpliv na precejšnje število ljudi in se zdaj bolj zdaj manj, v tej ali oni obliki upira pravilnemu razvoju socialističnih družbenih odnosov. Malomeščanstvo je še vedno poglavitni nosilec raznih negativnih zapadnjaških in socialističnih sovražnih tendenc in vpli-

Kot po vsej Jugoslaviji, so tudi Ljubljanci, velikim zanimanjem poslušali okrog zvočnikov prenos s VII. kongresa.

Pred železniško postajo v Ljubljani

Oh robu dobrotov

Trgovski potnik

Turški premier Adnan Menderes je z uglednim spremstvom prišel v misli dobro volje na Japonsko — tako so javile agencije, ki so se dodale, da je to njegova prva pot v Azijo. Vendar je pojem »misli dobrovolje« tako splošen, da si človek le težko predstavlja, kaj se dejansko skriva za to — lahko bi rekli — diplomatsko formulo.

V Turčiji pravijo, da bo Menderes skušal spraviti dva azijska soseda: Japonsko in Južno Korejo, kajti po štirih dneh razgovorov s Kišijem in drugimi japonskimi državniki jo namerava mahnuti še na Korejo k Sing Man Riju. Govore celo o neki severo-vzhodno azijski obrambni zvezi, ki naj bi jo na Menderesovo pobudo sklenili Japonska in Južna Koreja.

Toda čeprav je Turčija »stebra« Zahoda, je vendar malo verjetno, da Zahod ne bi mogel najti primernejšega posredovalca, če bi dejansko imel v načrtu tako zvezo. Mnogo bolj verjetno je, da so turški uradni krogi prilepili to etiketo Menderesovi misli je zato, da bi prikriji dejanske vzroke njegove poti, ki nimajo nobene zveze z veliko mednarodno politiko, temveč so zgolj finančnega in gospodarskega značaja. Zdi se torej, da bo neuradni del Menderesove misije precej pomembnejši od »uradnega«.

Znano je namreč, da je Turčija v sila težavnem gospodarskem položaju, da je zadolžena preko glave in da ji upniki dajejo kredite le še zato, ker vedo, da bi v nasprotnem primeru propadla vse, kar so do sedaj vložili v to deželo, tako pa upajo, da bodo morda nekako — čeprav v daljni prihodnosti — le nekaj dobili nazaj. Razume pa se, da je tistih, ki bi tako tvegali, vedno manj. Zato se je Menderes sedaj odpravil še na Daljni vzhod, na Japonsko, ki se je v zadnjem času uvrstila med investitorje na Srednjem vzhodu. Mnogo ji pač ne bo mogel ponuditi v zamenjavo, toda tudi Japon-

Bidault nima upanja

Od našega stalnega dopisnika

PARIZ, 22. apr. Današnji dan bo vsekakor odločen za usodo prihodnjih dni prvega kandidata Bidaulta. Po vseh znakih gre v resnici samo za prvega kandidata, in bi utegnili že jutri tehtati, kolikšne so šanse njegovega naslednika. Galerija možnih bodočih izbrancev ni siromašna, siromašne so le možnosti izbire političnega programa. Skoraj vsi so ubrani na isto struno — tudi v vseh prevladujejo skrajno desničarske težnje.

Povod, ki nas sili, da se ob živem Bidaultu obnašamo, ka-

kor da je mrtev, je vsekakor izjava Molleta, da socialisti ne nameravajo sodelovati v njegovi vladi in da je skoraj izključena možnost, da bi se v skupščini vzdržali glasovanja in s tem omogočili, da Bidault vendarle dobi investituro. Ortodoksní radikali bi storiš najbrž isto. O stališču komunistov ni nobenega dvoma.

Na drugi strani bi Bidault dobil glasove neodvisnih, socialnih republikancev, pužadistov, radikalov-odpadnikov, frakcij Edgar Faurovih RGR in UDSR.

Vendar je najnepriljubnejše dejstvo, da Bidault ne more z gotovostjo računati z glasovi svojih političnih sodelavcev, ljudskih republikancev. Ob priljubljenosti glasovanja, ki je zrušilo Gaillarda, sta se mu pridružila le dva poslanka njegove stranke. Molletova odinjala izjava bo vsekakor odigrala svojo vlogo danes popoldne, ko bo Bidault snubil svojo stran-ko. Čeprav bi bilo napačno pod-

cenjevati čimtelj strankarske lojalnosti, je vendar težko verjetno, da bi ekstremistične Bidaultove ideje potegnile za seboj večino strankinih voditeljev in poslancev, ki so naklonjeni liberalnejšim rešitvam francoskih aktualnih problemov.

Ob vsem tem je torej upravičeno odrekati Bidaultu možnost uspeha. Upajmo, da se ne motimo, kajti amena, ki naj bi se pojavila na listi njegovih ministrov, objubljaljo samo najslabše: Pinay, Soustelle, Morice, Teitgen, Duchet.

V interesu Francije bi bilo torej, da bi Bidault še nočel vrniti Cotyju dobljeni mandat in da bi predsednik republike videl v tem nezmožljiv znak, da v današnji skupščini ni moč zaslovliti večine oseb, ki sedi desno od centra.

Vida Hreščakova

VARNOSTNI SVET JE RAZPRAVLJAL O SOVJETSKI PRITOŽBI

Besedni boj brez zaključka

Sovjetski delegat je umaknil resolucijo o ameriških bombnikih, ko so ostale delegacije zavr-nile zahtevo, da bi predložili nadaljevanje razprave

NEW YORK, 22. apr. (Reuter). Varnostni svet OZN se je sinoči sestel, da bi razpravljali o sovjetski pritožbi zaradi »izvalnih poletov ameriških bombnikov z nuklearnimi orož-ji v smeri sovjetskega ozemlja«.

Stalni predstavnik Sovjetske zveze v OZN Sobolev je v svojem govoru povedal, da so ameriška letala pred kratkim večkrat letela čez Severni tečaj v smeri Sovjetske zveze in je zahteval, naj te poletе takoj preproje. Sobolev je citiral vesti iz ameriškega tiska, po katerih letala odletijo v smeri Sovjetske zveze, ko radari zasledijo nezname predmete, ki se približujejo ZDA. Potem, ko je povedal, da tudi sovjetski radari sprejemajo signale, ki se odbijajo od meteorjev, je Sobolev retorčno vprašal, kaj bi bilo, če bi tudi sovjetski bombniki takoj vzleteli in bi se obe zračni floti srečali nekje v zraku. Po mnenju Soboleva bi to lahko povzročilo atomsko vojno. Na koncu svojega govora je Sobolev odločno zahteval, naj vlada ZDA takoj preproje polete bombnikov na Severnim tečajem.

predlogom za razgovore na najvišji ravni. Britanski delegat je bil mnenja, da sovjetska demarša v Varnostnem svetu ni dober znak za nadaljevanje diplomatskih razgovorov.

Japonski delegat dr. Mazuda-ira je obžaloval, da se je Sovjetska zveza pritožila, ne da bi se prej posvetovala z vsemi prizadetimi državami. Dejal je, da je treba vzeti na znanje ameriška zagotovila, da imajo poletni bombniki edini namen zaščiti ZDA pred nenadnim napadom. Pač pa je japonski delegat zahteval, da naj si vse države kar najbolj prizadevajo, da bi se nadaljevali razgovori o razorožitvi, ter je bil mnenja, da bi se moral ponovno, sestati pododbor OZN za razorožitve.

Potem, ko so povedali svoja mnenja tudi delegati ostalih držav, je predsednik Lodge predlagal, da bi glasovali o sovjetski resoluciji. Sovjetska delegacija se je temu ostro uprla in je zahtevala, da bi zasedanje odložili do danes popoldne. To je zahtevala zato, da bi danes popoldne Sobolev lahko odgovoril na izjave posameznih delegatov v Varnostnem svetu.

Cabot Lodge je dal nato na glasovanje sovjetski predlog za preložitve razprave. Štiri delegacije so glasovale proti temu predlogu, pet delegacij se je glasovanja vzdržalo, za sovjetski predlog pa sta glasovala predstavnika Švedske in Sovjetske zveze. Glasovanja so se vzdržale Britanija, Kanada, Japonska, Irak in Kolumbija.

Po tem glasovanju je ponovno zaprosil za besedo sovjetski delegat, ki je ostro napadel odločitev predsednika Varnostnega sveta, da bodo glasovali o predložitvi razprave. Ponovno je opozoril na nevarnosti ameriških obrambnih ukrepov. O vprašanju razorožitve, ki ga je načel japonski delegat, pa je Sobolev dejal, da Sovjetska zveza ni kriva, če so bila pogajanja o tem vprašanju neuspešna. Dodal je, da je možno reševati vprašanje razorožitve samo na konferenci najvišjih predstavnikov.

Na koncu svojega govora je sovjetski delegat sporočil, da Sovjetska zveza umika svojo resolucijo v znak protesta, ker predsednik Varnostnega sveta Lodge ni dovolil preložitve razprave.

Varnostni svet je po govoru Soboleva prekinil zasedanje.

Sobolev

Podobnega mnenja je bil tudi francoski predstavnik George Picot, ki je bil obenem tudi mnenja, da je sovjetska pritožba predvsem propagandnega značaja.

Zadnji dan konference v Akri

Akra, 22. apr. (Reuter). Predstavniki Etiopije, Ghane, Libije, Libije, Maroka, Tunizije, Sudana in ZAR, ki sodelujejo na konferenci v Ghani, so imeli danes zadnje zasedanje, na katerem so razpravljali o resolucijah o gospodarskih in kulturnih vprašanjih.

Na konferenci neodvisnih afriških držav so večeraj sprejeli resolucijo, ki zahteva prekinitev vojne v Alžiru in poziva Francijo, naj se takoj začne pogajati z alžirsko fronto narodne osvoboditve. Prav tako so sprejeli resolucijo o obrambi pravice neodvisnih afriških držav, o privržnosti načelom Ustanovne listine OZN in Banquanske konference, ter o obsodbi rasne diskriminacije na vsem svetu v vseh oblikah.

Dvorana, kjer je zasedal Varnostni svet, je bila nabito polna. Sestanku Varnostnega sveta je predsedoval delegat ZDA

Lodge

Cabot Lodge, ki je ta mesec predsednik Varnostnega sveta. Skupaj s svojo zahtevo je šef sovjetske delegacije Varnostne-

PREMIER MINTOFF ODSTOPI

Bodeča žica na Malti

Od našega stalnega dopisnika

LONDON, 22. aprila. (po telefonu). Dveletni prepir o bodočnosti malega, kamenitega, toda strateško važnega otoka v Sredozemlju, je preteklo noč dosegel kritično točko. Premier Malte Mintoff je nenadoma napravil skrajni korak, gledel katerega so v britanskem ministruvstvu za kolonije stalno upali, da ga vendarle ne bo napravil: dal je ostavko svoje vlade in zagrozil Britancem, da bi jih lahko na Malto doletel položaj, podoben tistemu v Kenji in na Cipru.

Čeprav bi Mintoffovo grožnjo lahko pripisali deloma njegovega neobziranemu južnjaskemu temperamentu, je v Londonu vendar niso sprejeli kot popolnoma brezpomembno. Če nič drugega, bo Mintoffova demonstrativna poteza povzročila nove težave in še bolj zapletla že tako neprijeten položaj na Malti. Hkrati je britanski guverner na Malti podvel svoje »varnostne ukrepe« da bi ohranil zakonitost in obdržal red. Vse britanske zgradbe so obdane z bodečo žico, vojaki so pripravljani in okrepjene policijske patrulje krožijo po ulicah.

Do malteške krize je prišlo v trenutku, ko sta se Mintoff in Lennox Boyd pred dvema mesecema razšla zaradi cene, ki ji bi moral britanska vlada plačati za pripravljenost Malte, da se priključi metropoli. Cena, ki so jo bili Britanci pripravljali plačati, je vključevala prispevek 5 milijonov funtov letno malteškemu proračunu ter obveznost, da bodo v prihodnjih treh letih zagotovili normalno delo delovnih zahtev. Mintoff je to zavrnil kot nesprejemljivo ponudbo. Ne gre samo zato — je dejal, da Britanija nudi en milijon funtov manj kot pretekli leto, marveč tudi zahteva, da se vsak obrok tega zneska troši šele po njegovi odobritvi. Posebno vprašanje so došli, ki bi v kratkem v okviru britanske atomske po-

ristična. To pomeni praktično, da je edina »ustavna rešitev krize« v razpisu novih volitev, ker ima voditelj Nacionalistične stranke Oliver Borg vsega 17 poslanskih mandatov v skupščini. V keroh, ki so blizu britanskemu kolonialnemu uradu, so nekateri mnenja, da je Mintoffova poteza čisto taktičnega značaja. Oni namreč trdijo, da je Mintoff postal tako tako, da bi se rešil odgovornosti in nudil možnost drugemu laburističnemu prvaku, da vodi nadaljnje razgovore z Britanci v pripravljenosti, da bodo Britanci v tem otežčenem položaju vendarle pripravljeno pristati na sporazum.

Toda kaže, da so vendarle volitve najmočnejši adut, ki ga ima Mintoff trenutno v svojih rokah. Če Britanija vendar ne bi popustila, bo njegova stranka stopila v volilno borbo z geslom »neodvisnost ali integracija pod našimi pogoji«. Mintoff je skoraj prepričan, da bi bila zmaga na njegovi strani, edina nevarnost, ki se je boji, je morebitno frontalno nasprotovanje katoliške cerkve, ki ima na otoku zelo močne pozicije in s katero je Mintoff že dve leti v sporih. Zato je Mintoff 24 ur pred svojo dramatično ostavko poslal nadškofu Gozi poslanico in kot prvi znak svoje dobre volje vrnil dve znameniti sliki Gozijeve katedrale, ki sta bili doslej v muzeju proti volji cerkve. V tej Mintoffovi potezi vidijo opazovalci predvsem politično plat in poudarjajo, da Mintoff kljub temu nima namena odstopiti od svojih svetovljanskih pogledov na vlogo cerkve v »avnem življenju«.

Jože Vrhovec

TELEGRAMI

DAMASK — Biro omanskega imama v Damasku je sporočil, da je te dni padlo v boju proti omanskim upornikom več britanskih vojakov. Po istih informacijah so britanska letala v znak represalij nato bombardirala vasi v področju Zelenih planin.

OTTAWA — Kanadsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da bo prihodnji mesec odpotovala v Sovjetsko zvezo delegacija kanadskih trgovcev in industrijalcev.

MOSKVA — Predstavniki Sovjetske zveze in Japonske so v Moskvi podpisali dokončno besedilo sovjetsko-japonskega sporazuma v ribolovu.

BONN — Generalni sekretar Atlantskega pakta Henry Spaak je prišel v Bonn na tridnevni uradni obisk. Ob prihodu je rovinarjem izjavil da se bo z nemškimi državniki posvetoval o mnogih političnih in vojaških vprašanjih.

KAIRO — Britanske čete so vkorakale v sultanat Lahaj v Južni Arabiji in zasedle glavne prometne arterije sultanata. Britanski vojaki so prišli iz Adena. Sultan Abdel Kerim je trenutno v Adenu, kamor ga je povabil na razgovore britanski guverner.

PEKING — LR Kitajska in LR Madžarska sta sklenili trgovsko pogodbo za obdobje od leta 1959 do 1962.

WASHINGTON — Direktor programa za ameriške satelite Hagen je predlagal, da bi ustanovili mednarodno telo, ki bi omejilo število umetnih satelitov Zemlje. Po njegovem mnenju bi veliko število satelitov lahko ogrozilo mir, ker bi v tem primeru težko vedeli, kdaj gre za umetne satelite, kdaj pa za dirigirane izstrelke.

NEW DELHI — Prejšnji teden je v Kalkuti umrlo 300 ljudi zaradi epidemije kolere. Zdravstvena služba registrira vsak dan več kot 200 novih bolnikov.

ATOMSKE CENTRALE V EVROPI

Bruselj, 22. aprila (Reuter). Predstavniki šestih zahodnoevropskih držav članic Evroatoma so se danes setali v Bruslju, da bi proučili načrt za graditev atomskih central v zahodni Evropi. Istočasno je bil tudi sestanek ministrov držav članic evropskega skupnega trga — Francije, Zahodne Nemčije, Italije in Beneluxa — pod predsedstvom belgijskega zunanjega ministra Victorja Larocka.

Po splošnem načrtu bodo članice Evroatoma do leta 1967 zgradile v zahodni Evropi vrsto atomskih central, ki bodo imele skupno proizvodnjo 15 milijonov kilovatih ur. Po predlogu, ki so ga na današnjem sestanku sprejeli, bodo v prvem delu izgradnje do leta 1963 zgradili v zahodni Evropi atomske cen-

trale, ki bodo imele skupno zmogljivost en milijon KWh. Za prvi petletni načrt za izgradnjo central bodo ZDA dale dolgoročni kredit v znesku 100 milijonov dolarjev in z zelo nizkimi obrestnic.

Začetki delavskega upravljanja v Indiji

New Delhi, 22. aprila. V indijski državi Asam so uvedli sodelovanje delavcev pri upravljanju v zvezi s plantažami čaja. Po sporazumu, ki so ga pred kratkim dosegli kongresni sindikati in lastniki plantaž, bodo sveti delavcev in uprave plantaž skrbeli za tehnično zaščito ter bodo odločevali o delovnem času in nagradah za predloge delavcev. Sveti bodo imeli prav tako posvetovalni glas pri odločanju o zmanjšanju ali povečanju proizvodnje in v vseh vprašanjih organizacije dela. Sveti pa ne bodo razpravljali o plačah in pritožbah delavcev. Člani svetov ne bodo voljeni, ampak jih bodo imenovali skupaj kongresni sindikati in uprave plantaž.

Diplomatska kronika

BEOGRAD — Prvi veleposlanik ZAR v Jugoslaviji Sabet Aris je danes položil venec na grob Nezanega junaka na Avali. Spremljali so ga vojski ataše veleposlanstva, podpolkovnik Mustafa Muktar, prvi sekretar Avdel Harim Ataci in tretji sekretar Mohamed Gohar. Z jugoslovanske strani so polagnaju venca prisostvovali šef protokola državnega sekretariata za zunanje zadeve Dalibor Soldatić, v imenu Jugoslovanske ljudske armade pa Radko Perić.

ska ima v zadnjem času težave v svoji zunanji trgovini. Krog tržišč kamor-lahko plasi svoja blaga, se vedno bolj oži. Med glavnimi japonskimi izvoznimi artikli je tekstil, predvsem bombažni; tekstilne tovarne pa so običajno tiste, ki prve zrastejo v deželah, ki začenjajo razvijati svojo industrijo. Precej pomembno izvožno blago so razni obrtniški izdelki in igrače, ki jih je še težje prodati.

Menderes je bil verjetno pripravljn bolj na široko odprtji turški trg japonski industriji, če bi mu Kiši dal v zamenjavo investicije, ki jih Turčija krvavo potrebuje. Vendar pa tudi Japonska trenutno ni v tako rožnatem položaju, da bi lahko kreditirala v prazno. Ameriška recesija je že precej močno okužila tudi Japonsko. Vrsta malih podjetij, ki zaposlujejo največ delovne sile, je propadla, začenja pa se že tudi spomladanska sezona stavk, ki bo kakor kaže letos še močnejša kot prejšnjaja leta. Turški trg bi zato Japonski trenutno prišel prav, vprašanje pa je, če se bo Japonska pripravljena spustiti v investicije, ki ji ne dajejo nobenih raznih jamstev. A. S.

Češki diplomat izgnan iz ZDA

Washington, 22. apr. (AFP). Ameriško zunanje ministrstvo je obvestilo češkoslovaško veleposlanstvo v Washingtonu, da je nadaljnje bivanje trgovinskega atašea Skokana v ZDA nezakonito. Ministrstvo je zahtevalo naj Skokan takoj odpo-lete iz ZDA.

Poljaki obiščejo Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo

Budimpešta, 22. apr. (Tanjug). Uradno so sporočili, da bo poljska partijska in državna delegacija, ki jo bosta vodila prvi sekretar PZDP Gomulka in premier Cyrankiewicz, obiščala maja Madžarsko. Delegacija bo obiščala tudi Romunijo.

Grška kampanja

Kandidati se v glavnem mudijo pri zunanje-političnih vprašanjih

ATENE, 22. apr. (Tanjug). Šef volilne koalicije manjših grških strank centra Markezinis je nastopil proti atomskim oporiščem v Grčiji. Markezinis pa je istočasno mnenja, da mora Grčija tudi v bodoče postati članica Atlantskega pakta. Isto stališče do postojank sta imela tudi šefa strank v koaliciji, Eal-tadizis in demokrat Alamania.

Voditelj progresivne stranke centra (EPEK) Papapopolis pa je to vprašanje povezal z varnostjo države, ne da bi tem dokončno povedal, ali je za oporišča ali proti njim. Podobno izjavo je pred nekaj dnevi dal tudi šef radikalov Karamanlis.

V imenu populistične stranke je razložil stališče o oporiščih včeraj v Solunu Kanelopolis, ki je poudaril, da Grčija ne potrebuje oporišč, ki bi pomenili začetek konca za grško ljudstvo ne glede na strateške momente. Vendar pa je Kanelopolis dodal, da je treba oporišča sprejeti, če bi Grčija bila mnenja, da jih potrebuje.

Govorec o zunanji politiki Grčije, so predstavniki koalicije centra in populisti nastopili proti vsakemu vmešavanju tujece v notranje zadeve Grčije. Po

Kanadski satelit?

Toronto, 22. apr. (Reuter). Kanadski list »Toronto Star« piše, da bo Kanada še letos izstrelila svoj prvi satelit. List piše, da bodo satelit izstrelili z združenim učinkom ameriškega projektila in kanadskega »oksigensko-hidrogenskega topa«. Satelit, v katerem bo majhna radijska postaja, bo imel v premeru 15 cm, težak pa bo približno 1 kg. »Toronto Star« piše, da so oksigensko-hidrogenski top konstruirali v kanadskem preizkusnem centru za orožje v Quebecu.

Vladne čete očistijo

Djakarta, 22. aprila (Reuter). Indonezijske vladne čete čistijo zadnje ostanke uporniških čet na zahodni Sumatri blizu Bukitinja, iz katerega so se v glavnem uporniške čete že umaknile. Voditelji upornikov so zbežali v Solok. Pričakujejo, da bodo uporniki tu zadnjikrat uprli vladnim četam.

Vsa Jugoslavija spremlja delo kongresa

Ze prvi dan je bilo poslanih kongresu 2562 pozdravnih brzojavk

Malokaterij in skoraj bi se lahko reklo, da doslej noben dogodek ni tako globoko odjeknil po vsej državi, kakor je odjeknil pričetek VII. kongresa ZKJ. To dokazuje ne samo našeta zborovanja po mestih in na podeželju, marveč tudi pozdravne brzojavke, ki neprestano prihajajo v Ljubljano iz vseh delov države. Večarj do 18. ure je prišlo od raznih kolektivov in ustanov, garnizij JLA, osnovnih organizacij ZKJ, organizacij ljudske mladine in Socialistične zveze, od jugoslovanskih diplomatskih zastopstev v tujini in z jugoslovanskih ladij, ki plovejo po raznih morjih in oceanih, že nad 2562 pozdravnih brzojavk. V vseh teh brzojavkah žele čim uspešneje delo VII. kongresa ZKJ in poudarjajo zgodovinski pomen tega kongresa za nadaljnji razvoj Jugoslavije.

V večinskih mestih in vaseh so dočakali začetek VII. kongresa v srečnem razpoloženju. Z velikim zanimanjem spremljajo po radiu potek tega zgodovinskega zbora jugoslovanskih komunistov.

V vseh večjih industrijskih kolektivih so delavci ob 10 dopoldne za kratke čase prekinili delo ter se zbrali po tovarniških dvoranah in dvoriščih h kratkim zborovanjem, s katerimi so poslali pozdrave kongresu. V njih žele kongresu uspešno delo in zagotovljeno, da bodo vročili vse sile za uspešnejši sklepov, ki jih bo sprejel kongres.

Tudi v Beogradu so bila večerj dopoldne v raznih podjetjih številna zborovanja, na katerih so sekretarji osnovnih organizacij ZKJ, predsedniki delavskih svetov in sindikalnih podružnic govorili o pomenu VII. kongresa. Z zborovanj so poslali kon-

gresu pozdravne brzojavke, v katerih izražajo prepričanje, da bodo pomenili sklepi kongresa pomemben prispevek k nadaljnjemu razvoju mednarodnega delavskega gibanja ter da bodo zgodovinskega pomena za nadaljnji razvoj in krepitve socialistične demokracije, delavskega samoupravljanja in za izboljšanje življenjske ravni.

Ves čas kongresa se bodo nadaljevala podobna zborovanja tudi po manjših podjetjih ter po šolah. Ob tej priložnosti bodo tudi na svečan način sprejemali nove člane, zlasti iz vrst mladine.

V Bosni in Hercegovini je vse v znamenju VII. kongresa. Razniš plapolajo državne in partijske zastave. V vseh večjih industrijskih podjetjih so bila zborovanja, s katerimi so delavci poslali pozdrave kongresu. Rudarji iz Kreke zagotavljajo v svoji pozdravni brzojavki, da bodo vedno nepokolebljivo sledili Zvezji komunistov in tovarišu Titu ne glede na vse težave. Podobne brzojavke so poslali tudi rudarji iz Banovića, delavci iz tovarne sode in kokrsarne v Lukavcu, tovarne soli v Tuzli in mnogi drugi.

Makedonija je dočakala VII. kongres v prazničnem razpoloženju. Mnoge osnovne organizacije ZKJ in SZDL so imele na večerj prejšnji večerj dopoldne svečane sestanke, na katerih so govorili o pomenu VII. kongresa. Delavci iz tovarn kakor tudi združniki s podeželja so poslali kongresu pozdravne brzojavke.

jetjih slavnostni zbori, na katerih so razpravljali o pomenu VII. kongresa. Danes bo veliko zborovanje v reški luki. Prebilvalstvo z največjo pozornostjo spremlja potek kongresa ob radijskih sprejemnikih in zvočnikih, ki so namešteni na javnih trgih in ulicah.

Manifestacije ob severni meji

Maribor in vsa severna Slovenija v zastavi in slavnostnem razpoloženju spremljata potek VII. kongresa. Ze večerj so bila v nekaterih večjih delovnih kolektivih manifestacijska zborovanja, ki so jih sklicale osnovne organizacije ZKS. Na njih so govorili o zgodovinskem pomenu VII. kongresa, o dosedanjem in bodočem programu ZKJ ter s pozdravnimi resolucijami želeli udeležencem kongresa uspešno delo pri določanju smernic nadaljnega razvoja socialistične demokracije. V Mariborski tekstilni tovarni se je zbralo nad 1500 delavcev, govorila pa je sekretarka tovarniškega komiteja Nada Kebričeva. V »Metalni« je govoril zbranim inž. Ljubo Robnik. Danes dopoldne so se zbrali prebivalci v Radljah ob Dravi na javnem zborovanju, kjer je dr. Alfonz Debeljak govoril o pomenu VII. kongresa, nato pa so zbrani poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu in VII. kongresu. Podobno zborovanje je bilo sinoči v Vuzenici in v drugih obmejnih krajih. Danes

glinice in aluminija v Kidričevem, Tovarne brusov, Delavnice železniških vozil in drugih kolektivov. Jp.

Zanimanje v rudarskih revirjih

Trbovlje, 22. apr. Radio je omogočil, da so poslali slavnostni začetek VII. kongresa ZKJ tudi delovni kolektivi. V nekaterih podjetjih so se zbrali ob sprejemnikih že pred 10. uro. Govorili so o pomenu kongresa ter poslali pozdravne brzojavke, nato pa poslali radijski prenos iz kongresne dvorane. Marsikje so delavci izrazili željo, da bi poslali referat tovariša Tita ter se obvezali, da bodo izostanek od dela nadomestili pozneje. V kovinarski šoli v Trbovljah so sprejeli v ZKJ 11 mladincev, ki so se takoj sezeli in poslali pozdravno pismo delegatom kongresa. Tudi nekatere druge organizacije ZKS pripravljajo sprejeme novih članov. S.

Sporod proslav v Domžalah

Domžale, 22. apr. Tudi v Domžalah so se dostojno pripravili na počastitev VII. kongresa ZKJ. V ta namen je občinski odbor SZDL ob sodelovanju kulturnih in športnih organizacij (med njimi »Partizana«) pripravil pester kulturni spored, ki bo trajal od 22. do 28. t. m. Nastopila bodo kulturno-prosvetno društvo iz Radomelj, Svoboda iz Doba, mladinska zbora osnovne šole

Sport

SE O NEDELJSKI TEKMI Z MADŽARI

Sence na stadionu NEP

Pretrpane optimistične izjave naših nogometašev pred nastopom v Budimpešti niso bile na mestu. Le odhod in zakaj takšni samozavestni občutki? Morda zato, ker naši sosedje niso več v kaj? Povrh tega so naši živelj v zmotnem prepričanju, da bo tekma slovenske nogometne reprezentance v oglednem mestu kakor brez dvema letoma, ko smo izbojevali slavno Puskasovo čestno nadvse časten remi — 2:2. Zdalj lahko živimo le še od sladikih spominov varljivega vnanjega bleška, ki naj bi ga obdržali vsaj mladi namestniki Mitiča, Bobek, Horvata, Vukasa. Vse ilustre fronte porazenih od nog le najmlajšim je uspelo rešiti: izgubljeno čast. Toda to je tako malo, da ne moremo biti zadovoljni.

Kaj pa Madžari? Morda drži primerjava nekoga novinarka, ki je dejal, da je madžarska enadstorična brez Puskasa in Kocsisa podobna guljažu brez paprike. S Czirborjem na levem krilu je pomnila ta vigrana in udarna trojka nekot resničen strah in trepet za slehernega vratarja. Toda tudi brez teh so Madžari še vedno profesorji v bučni areni. Njihov oditek je hitro osvajanje terena z menjavanjem mest in s tretjanjem na gol z vseh kolikolič ugodnejših položajev. O da bi imeli kril, kakršna sta Sandor in Fenyvesi — nadvse hitra in prodorna. Pa slavni Grosics —

no, Krivokuća je nalogo opravil prav dobro — ki mu naši napadatelci niso dali možnosti, da bi se izkazal kaj več. Samo enkrat, v zadnjih minutah, je dočkal visoko kvadrato. S silovito in izmenadmi Zebec strel z glavo je ujel tako čudovito, da je nad 100.000 gledalcev za trenutke onemelo. Njegovo ime je domelo po areni še potem, ko je zastor na odru žalostnih dogodkov že zdavnaj padel. Maloštevini gledalcev iz Slovenije in vzhodne Evrope ni bilo žal tridnevnega izleta z udobnim Putnikovim avtobusom, s katerim so nam bili med drugim omogočeni ogledi obnvaljavloče Budimpešte, nazajgrede se Gradza, da ne omenimo še drugih prijetnosti, ki jih lahko doživljamo samo na dobro organiziranem potovanju. St. L.

V NEKAJ VRSTAH

Štrelska sekclja VII. gimnazije v Ljubljani je pripravila v letu 1957/58 tekmovalno srečanje z zračno puško za vse ljubljanske srednje šole. Med 34 mladinskimi in pionirskimi ekipami sta zasedli najboljši mesti ljubljanska šola kovinske strelke med mladinci in II. gimnazija med pionirskimi ekipami. (M. T.)

GORENSKI LETALCI V NOVI SEZONI

Dve dejavnosti razvijajo gorenski letalci, in sicer v letalski šoli in razvijanju gospodarske aviacije za ta alpski center. Šola letalskega študija je bila 76 jadrancev izvedlo več kot 1500 poletov ter 37 padalcev več kot 300 skokov. Aktivnih meotarjev pilotov štejejo 15 in več kot 50

modelarjev. Najaktivnejši so letalci iz Kranja, za njimi pa iz Radovljice in Blede. Tudi v notranjem tekmovalju so Kranjčani premočno zmagali pred Radovljico in Bledom.

Gospodarska aviacija je tudi napredovala. Čeprav je začetek težak in mora še orati ledino. Napredek pa je vsekakor viden. Glavni dohodki pritekajo iz vleka mreže za reklamiranje in iz letenja, da se bo do delovanje še izpopolnilo in da bo mogoče čimprej zgraditi letališče z betonsko stezo in novim hangarjem.

To je nekaj belešk z obnove zbora gorenskih aeroklubov, na katerem je bilo 75 delegatov iz vse Gorenske. H. B.

TELOVADNA AKADEMIJA V POPECI

Podpeški TVD Partizan je v počastitev VII. kongresa ZKJ pripravil predteklo nedeljno akademijo, ki je bila zelo dobro obiskana. Program je obsegal vrsto točk, ki so prikazale društveno delo od iger najmlajših do pravega športnega udeleštovanja starejših. Med drugim so gledalci lahko videli vaje za letošnje svetovno prvenstvo, razven tega pa tudi nekatere atletske nastope in premije se — dvigalce uteži. Za zaključek je nastopila folklorna skupina, ki se je predstavila z nekaterimi gorenskimi narodnimi pesmi. Vsega je bilo 12 točk z nad 120 sodelujočimi. Največ zasluga za uspešno prireditelstvo poštvovalni vaditelji, pa tudi domače oblasti, so pokazale za prizadevanje vse razumevanje. P. P.

METALEC I LJUBLJANA

Ponovljena nogometna tekma i cone med zagrebškimi Metalcem in Ljubljano bo na dan VII. kongresa danes ob 16. uri na stadionu v Šiški. Predtekmava Vableni!

VISKI PARTIZAN NA CAST VII. KONGRESU

53 pionirjev vškega Partizana se je na čast VII. kongresa udeležilo mnogobrojno v vajah na orodju in atletiki. Tekmovali so v dveh kategorijah. V naslednjih dneh bodo nastopili tudi ostali oddelki.

NOGOMET PRED SODIŠČEM

Pred dnevi je bila pred okrožnim sodiščem v Ljubljani razpravljena igralec Krima Milan Cvetkovič, ki je lani na tekmi Krim - Slovan poskodoval igralca Slovana (z udarcem z roko mu je zlomil nosno kost) in katerega je OS 25 kaznovalo z dosmrtno prepovedjo igranja. Po zaslišanju vrste pri je bil Cvetkovič obsodjen na razmeroma milo kazen: mesec in dan zapora, nato dve leti in dva meseca v polnoletni kazen. Sodišče je ugotovilo tudi krivdo nogometnega sodnika, ki je dopuščal ostro igro in ni pred tem dozdokod zavrnil raznih nepravičnosti. N. D.

STUJEGASOVESU

da je argentinski boksaš Raskal Perez sinoči v karakasu obdržal naslov svetovnega prvaka v mušji kategoriji v borbi z Ramonom Ariasom (Venezuela). ... da je na mednarodnem smuškem tekmovalju v Tispencaju (Avstrija) v atletski disciplini prvi mesto Avstrijec Rieder pred rojakoma Oberbergerjem in Zimmermannom.

USTANOVITEV »OBALNE PLOVBE - KOPER«

Kot znano, je bila skrb za organizacijo tovarne in potniške obalne plovbe na tem področju našega Jadrana dalj prepuščena »Splošni plovbi« iz Pirana in »Jadrinlinije« z Reke. Sprito naglega splošnega gospodarskega razvoja tega področja v zadnjih dveh, treh letih, pa se je pokazala potreba, da prevzame to skrb posebno specializirano podjetje.

Za začetek prevzema »Obalna plovlva — Koper« 14 tovarnih in potniških ladij od »Splošne plovlbe«, sčasoma pa še druge, tudi večje enote od JVM in »Jadrinlinije«. Z izdelani perspektivni plan razvoja novega podjetja daje jasno perspektivo, ki mu obeta lep napredek.

V stanju izgradnje bo podjetje, dokler se organizacijsko ne utrdi. Ustanovitvena odločba predvideva, da bo to stanje trajalo do konca prihodnjega leta. F. M.

DA BI NASI BRALCI REDNO SPREMLJALI POTEK VII. KONGRESA ZKJ, BO »SLOVENSKI POROČEVALEC« IZSEL TUDI V ČETREK. DNE 21. APRILA.

Trg s kmetijskim orodjem

Odskup krompirja je značnejši zagon na vseh področjih — delno za izvoz, delno za potrebe notranjega trga. Večje zanimanje je povzročilo porast nabavne cene v Pomurju, kar velja predvsem za kvintalni in seritarni krompir. Od površnih prodaja trgovska mreža zelje iz Dalmacije, brokole, pojavil se je tudi prvi grah. Z ostalo zelenjavo je boljše založen kmečki trg.

Na trgu z živino ni sprememb. V prvi polovici aprila so cene na drobno narasle za goveje meso v Celju, Koprnu, Mariboru. Novemu mestu in Trbovljah za 10 do 30 din, za telečje meso pa v Kopru, Mariboru in Novem mestu. Počelal se je odskup jale.

Okraj:	Cena	Cena	Cena
	na 100	na 100	KZ drobno debele
KROMPIR:			
Ljubljana	10	14	11
Celje	9,50	12,50	11,50
Novo mesto	3,50	11	9
Nova Gorica	10	14	12
Koper	10	16	
FIZOL:			
Ljubljana	62	106	65
Celje	65	90	80
M. Sobota	65	60	
Nova Gorica	85	75	
ZELJE:			
Ljubljana	—	60	40
CEBULA:			
Ljubljana	69	35	
M. Sobota	118	289	
Nova Gorica	40	50	
JABOLKA:			
Ljubljana	160	120	
Celje	100	130	115
M. Sobota	120	120	
Nova Gorica	118	270	
Koper	140	370	
OREHI:			
Celje	200	230	210
Nova Gorica	200	220	
GOVEDO SREDNJE KVALITETE:			
Ljubljana	125	250	
Celje	118	289	
Novo mesto	225	289	
M. Sobota	120	260	
Nova Gorica	118	270	
Koper	210	350	
TELETA:			
Ljubljana	192	360	
Celje	190	320	
Novo mesto	205	330	
M. Sobota	175	295	
Nova Gorica	205	320	
Koper	210	350	
PRASICI:			
Ljubljana	220	410	
Celje	220	380	
Novo mesto	220	420	
M. Sobota	200	405	
Nova Gorica	210	360	
Koper	230	450	
JAJCA:			
Ljubljana	14	16	
Celje	12	11	
Novo mesto	11	13	
M. Sobota	12	13	
Nova Gorica	12	16	
Koper	14	18	
MLEKO:			
Ljubljana	25,50	31	
Celje	21,50	35	
M. Sobota	21,70	26	
Nova Gorica	21	32	
Koper	23	32	
SUROVO MASLO:			
Ljubljana	410	610	590
M. Sobota	580	570	
Nova Gorica	580	610	
MED:			
Ljubljana	380	350	335
Nova Gorica	310	350	

na križišču Miklošičeve in Dalmatinove ulice. Tudi študentje - prometniki skrbijo v dnešni kongresa za varnost zelo povečanega prometa. — Na sliki študentje pri delu ob novih semaforih

V novem Delavskem domu kulturne v Skoplju je bilo na večer pred kongresom slavnostno zborovanje, na katerem je govoril o pomenu VII. kongresa književnik Kole Casule. Sledil je kulturno umetniški program, pri katerem so sodelovali člani škopskega Narodnega gledališča in kulturno umetniško društvo »Orce Nikolov«. Ves dan se je na tisoče delovnih ljudi in pripadnikov JLA zbralo okrog zvočnikov in radijskih aparatov ter spremljalo delo VII. kongresa. Po tovarnah in podjetjih so posebej v ta namen namestili zvočnike, tako da so lahko delavci tudi med delom sledili poteku kongresa.

Več desetnih ladij potniške in tovarne plovbe, ki so se zbrale danes ob 10 v reški luki, je s stirenim objavilo začetek dela VII. kongresa ZKJ. Na ladjah so izobesili svečane zastave, ki jih izobesajo sicer le ob posebnih važnih dogodkih.

Tudi na Reki so bili večerj dopoldne po posameznih podjetjih.

Iz Kočevja

Sindikalna podružnica in delavski svet rudnika rjavega premoga sta večkrat razpravljala o družbeni prehrani delavcev pri tem delovnem kolektivu. Zaradi tega prizadevanja pa se je družbeno prehrana precej zboljšala, prav tako tudi v menzi, kjer se hrani večje število delavcev. Nedavna anketa med samskimi delavci je pokazala, da je med njimi se nekaj takih, ki si pripravljajo hrano sami. Tak način pripravljavanja pa je zelo pomankljiv, zato so sklenili, da bodo ti posamezniki vsaj enkrat dnevno jedli v menzi.

FRANC TRTNIK

upkojenec tobačne tovarne. Potreba bo iz hiše žalosti Zg. Zadobrova št. 82 v četrtek dne 24. IV. 1958, ob 17. uri na pokopališču v Polju. Zalujoci: žena Angela, sinovi Franc, Milan, Marjan in družina Janez, Jože in Stane ter ostalo sorodstvo. Ljubljana Zg. Zadobrova, 22. IV. 1958.

so po zborovanjih v obratih pozdravili kongres s skupno brzojavko tudi mežiški rudarji. Železarji na Ravnah, tekstilni delavke Predilnice in tkalnice v Mariboru, kovinarji Tovarne avtomobilov, delavci Impola, Tovarne dušika v Rušah, Tovarne poljedelskih strojev v Mariboru, Tovarne

in gimnazije, glasbena šola. TVD Partizan iz Domžal in Jarš, domžalska godba in instrumentalni zbori. Delovni kolektiv tovarne »Toko« pa je sklenil, da bo v počastitev kongresa v petek 25. t. m. s prostovoljnimi delom pomagal pri urejanju kanalizacije v Domžalah.

Kongresne znamke

Poštna direkcija je večerj dala v promet nove poštne znamke, posvečene VII. kongresu ZKJ. Cena je 15 dinarjev. Znamke so rdečkaste barve, na njih pa je naslikan moški ves v plamenih in z zvezdo v rokah. Znamke bodo v prometu delj časa. Hkrati so začeli žigosati pisma tudi s kongresnimi pečati.

Kinopredstva pred predstavništvom Iskre

V dnevi VII. kongresa ZKJ so pred predstavništvom Iskre od 19.30 dalje vsak večer kinopredstave. Organiziral jih je Zavod za poučni in šolski film ob sodelovanju predstavništva Iskre in Jugoslovanske ljudske armade. Filmi prikazujejo zanimive dogodke iz našega gospodarskega in političnega življenja, predvaja pa tudi diafilme iz narodnoosvobodilne borbe.

Zvočniki in reportažni avtomobili prenašajo potek kongresa

Na vseh večjih križiščih Ljubljane so se večerj zbirale skupine ljudi in poslušale prenos poteka VII. kongresa. S posebnimi velikim zanimanjem so sledili besedam maršala Tita. Pomekod, kjer ni bilo mogoče namestiti zvočnikov in ozvočiti

tudi predele izven mesta, pa so za VII. kongres ZKJ pripravili dva posebna reportažna avtomobila, ki bosta tudi v prihodnjih dneh vozila po ljubljanskih ulicah. Avtomobila, ki imata močne zvočnike, sta opremljena tudi z mikrofoni in magnetofoni ter drugimi prenosnimi napravami.

Zanimivo predavanje za Bežigradom

Te dni je Zveza upokojencev terena Bežigrad pripravila v

dvorani Svobode v Smoletovi ulici predavanje o staranju in boleznih v starosti. Predaval je upravnik zdravstvenega doma Bežigrad Vladimir Orel.

Predavanj, ki je bilo namenjena predvsem upokojencem, je bilo zelo zanimivo. Zanimanje poslušalcev pa se je izkazalo v živahni razpravi, v kateri so upokojenci stavljali predavatelju različna vprašanja. F. K.

DOTREP JE V 81. LETU STAROSTI MOJ DOBRI LJUBLJENI MOZ

FRANC VOKAČ

BIVŠI VELETRGOVEC

DO POGREBA LEZI NA SVOJEM DOMU NA VICU, TOMAŽIČEVA 1.

POGREB NEPOZABNEGA POKOJNIKA BO V ČETREK, 24. IV. 1958

POPOLDNE NA ZALAH. URA POGREBA BO OBJAVLJENA NAKNADNO V DNEVNEM CASOPISJU.

LJUBLJANA, 23. IV. 1958

ZALUJOČA ŽENA ANČKA IN OSTALO SORODSTVO

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sreda, 23. aprila: Voljko
Na današnji dan, leta 1945, so...

PLEZALNA SOLA
Alpenistična greda pri PD Ljubljana-Ma...

OPERA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Balletni...

JEVA BOGDANA, SPRTARJEVA, MIRO BRAJNIK IN ZDRAV...

ZAHVALE
ZAHVALA
Ob smrti našega brata...

BELEZKO (notes) sem izgubil 21. aprila. Prosim najditejša...

KINO
KINO «UNION»: zaprti
KINO «KOMUNA»: italijanski...

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20. - 1. URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VEŠ DAN

MEDEX. POSLOVALNICA MIKLOŠIČEVA 30, CEBELNI MED - visokorodno živino mladostni te...

MESTNO GLEDALIŠČE
v Ljubljani - Gledališka pazaža...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

Zdravstveni dom SISKI: dr. Gašperlin Janez, Cernetova 31...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO LADJO PO SEVERNEM JADRANU...

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: William...

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO LADJO PO SEVERNEM JADRANU...

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: William...

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO LADJO PO SEVERNEM JADRANU...

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: William...

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO LADJO PO SEVERNEM JADRANU...

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: William...

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

«Pour Vous»
PUTNIK SLOVENIJA obvesča
PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO LADJO PO SEVERNEM JADRANU...

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 23. aprila ob 20.30: William...

MESTNO GLEDALIŠČE
Lestviki trg št. 2
Sreda, 23. aprila ob 20.30: Frane...

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00...

ZAHVALA
Vsem, ki so našega ljubljenege...

NEOPREMLJENO SOBO
Dam visoko nagrado. Ponudbe...

KINO VIC: poljska filmska komedija «KLOBUK GOSPODA ANATOLA»...

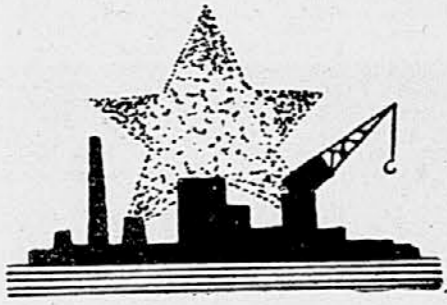
Saturnus

TOVARNA KOVINSKE EMBALAZE — LJUBLJANA

PROIZVAJA:
Raznovrstno pločevinasto embalažo za prehranbeno, kemično in farmacevtsko industrijo.
Artikle široke potrošnje.
Dele za avtomobile in bicikle.
Elektrotoplotne aparate.
Litografske plošče in elokstrene naplone ploščice.

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM ZELIMO VESELO PRAZNOVANJE 1. MAJA. HKRATI POZDRAVLJAMO DELEGATE KONGRESA ZKJ.

2494-R

ELEKTROTEHNA

Ljubljana

želi vsem svojim poslovnim prijateljem in odjemalcem srečno praznovanje 1. MAJA

Hkrati pozdravljamo delegate VII. kongresa ZKJ

Tople čestitke pošiljamo vsem kolektivom in ostalim delovnim ljudem za delavski praznik 1. MAJ 1958 in jim želimo mnogo uspehov pri njihovih delovnih naporih.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZRO
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR RK LIT IJA

HKRATI POZDRAVLJAMO DELEGATE KONGRESA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE.

2455-R

Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov

Toko

DOMŽALE

Nudimo vse vrste izdelkov usnjene galanterije, usnjene kovčke, kovčke iz lepenke, aktovke, listnice, denarnice, rokavice itd.

Delovni kolektiv čestita vsem delovnim kolektivom in vsemu delovnemu ljudstvu za največji delavski praznik 1. MAJ 1958

2481-R

Delovni kolektiv GRADBENEGA PODJETJA DOMŽALE

čestita za 1. MAJ praznik dela vsemu delovnemu ljudstvu.

2482-R

Pozdrav delegatom VII. kongresa ZKJ

Delovni kolektiv Tovarne klobukov, slaničkov in konfekcije UNIVERSALE DOMŽALE

Iskreno čestita za praznik dela 1. maj vsem delovnim kolektivom. 2483-R

Delovni kolektiv tovarne

INDUPLATI

JARŠE p. Domžale

Želi za 1. MAJ vsem svojim cenjenim odjemalcem, poslovnim prijateljem in vsem delovnim kolektivom naše socialistične domovine mnogo novih uspehov.

PRIPOROČAMO NAŠE PRIZNANE LANENE IN POLLANENE TKANINE. 2480-R

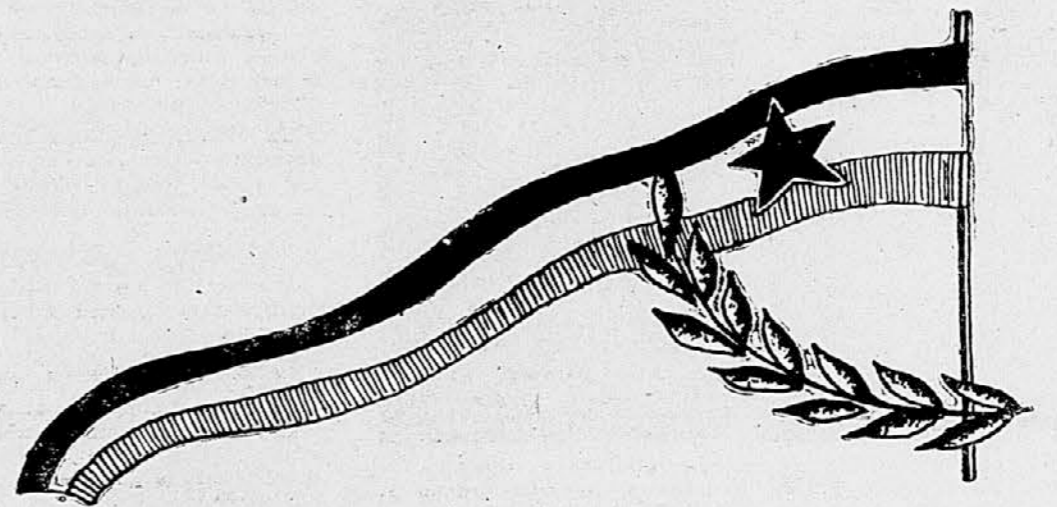
Zadružna hranilnica in posojilnica

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4

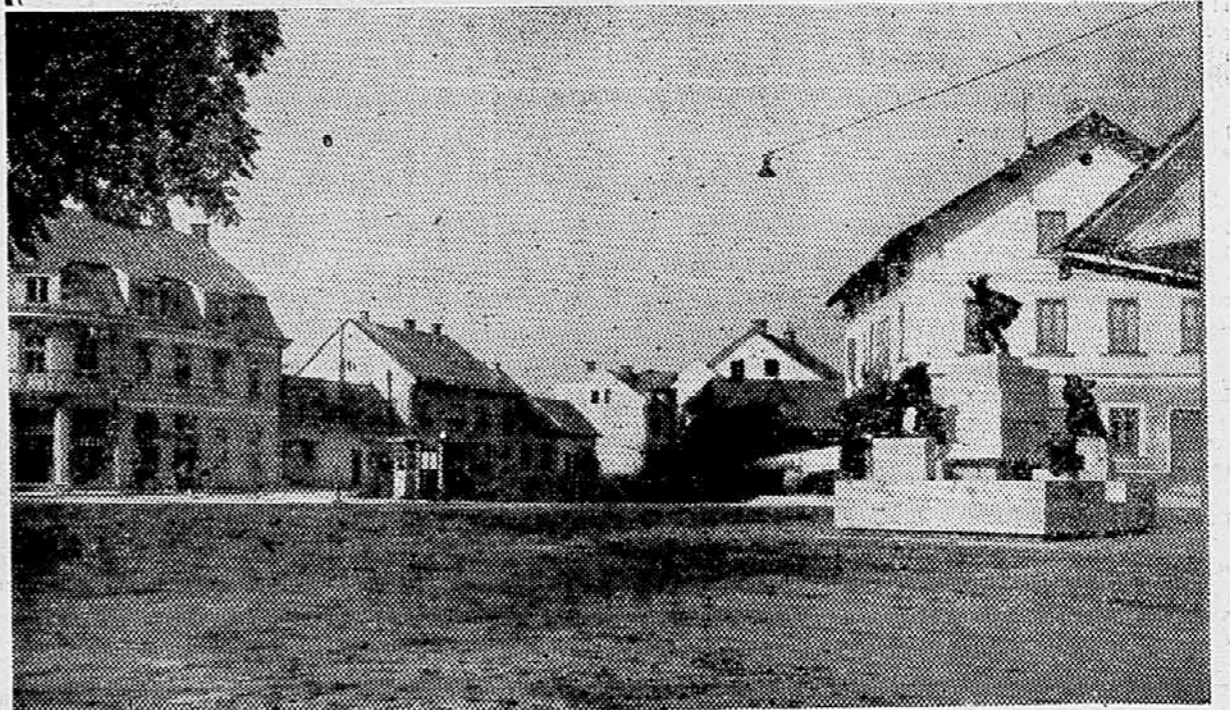
opravlja vse bančne posle za kmetijske zadruge, kmetijska posestva in podjetja. — Zbira in upravlja vse sklade kmetijskih gospodarskih organizacij. Hranilne vloge obrestuje po 5% in izdaja hranilnice za mladinsko štednjo. Organizira šolsko-mladinsko štednjo. Jamči za varnost in tajnost hranilnih vlog.

VSEM SVOJIM KOMITENTOM ZELIMO SREČNO PRAZNOVANJE 1. MAJA. — POZDRAVLJAMO TUDI DELEGATE VII. KONGRESA ZK JUGOSLAVIJE.

2570-R

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE IN PREBIVALSTVU OBČINE DOMŽALE NAJISKRENEJE ČESTITAMO K MEDNARODNEMU PRAZNIKU 1. MAJU 1958. — ZELIMO, DA BI GA PRAZNOVALI V SREČI IN ZADOVOLJSTVU IN DA BI NAM BIL VZPODOBUDA ZA NOVE DELOVNE USPEHE. HKRATI POZDRAVLJAMO DELEGATE KONGRESA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZRO
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI ODBOR RK
USNJARSKA ŠOLA DOMŽALE

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI KOMITE LMS
DOMŽALE

Kolektivi Industrijskih, obrtnih in ostalih podjetij:

MLINSKA INDUSTRIJA DOMŽALE
»MLINOSTROJ«
Tovarna mlinskih strojev DOMŽALE-STUDA
KAROSERIJSKA DELAVNICA VIR-DOMŽALE
ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA DOMŽALE
Podjetje »MESO« DOMŽALE
REMONTNO PODJETJE DOMŽALE
Slaščičarna »BISTRICA« DOMŽALE
KMETIJSKO POSESTVO DOMŽALE

PAPIRNIKA KOLIČEVO-DOMŽALE
TOVARNA SANITETNEGA MATERIALA DOMŽALE
OBRATNO AVTOLIČARSKA, TAPETNIŠKA IN SEDLARSKA DELAVNICA DOMŽALE
GOSTINSKO PODJETJE z obratoma: Restavracija »PRI POSTI« in BUFFE DOMŽALE
Trg. podjetje »PLANINA« DOMŽALE
»NAŠA KNJIGA« DOMŽALE
ČEVLIARSKA DELAVNICA DOMŽALE

Med borci alžirske osvobodilne vojske

Posredovalec Murphy v alžirski vojni

Le redkokdaj se dogaja, da bi francoski vojniki in oficirji, če niso Alžirci ali pa legionarji, zbežali na stran alžirske armade. V teh primerih gre le za posameznike, ki so jih pretresli

Skušal sem prepročati, da bi Alžirci zasvovali Francijo, katero so nekoč ljubili. Jaz sem živ dokaz, da niso vsi Francozi kolonialisti in da niso vsi padali SS.

Tako je narednik Favreliere zavrgel rdečo beretko, simbol kolonializma.

Drugi pravijo: ameriška

zločini, storjeni na ukaz njihovih nadrejenih. To je na primer napravil narednik francoske amade Noel Favreliere.

Helikopter se je vrnil prazen

Moj polk, pripoveduje Favreliere, osma kolonialna pa-

Francoski vojniki peljejo zvezanega alžirskega ujetnika v helikopter. Po kratkem poletu se helikopter vrača prazen...

čanska (rdeče beretke) je operiral južno od Tebese. Zjutraj so čete nagnale vse civiliste na kup pri vodnjakih. Opisali so jih kot »sumljive osebe in mi ukazali, naj jih stražim. Prislili smo jih, da so nosili na ramenih težke kamne. Tako jih boste lažje nadzorovali,« mi je rekel kapetan. Jaz sem moral stražiti dva zapornika. Eden od njiju je imel izredno dolgo črno brado in imel trideset let, drugi pa dvajset.

— francoska. On je morda edini, ki tako misli. Drugi pravijo — ameriška.

Francoski v alžirski vojni uporabljajo ameriško orožje. Z ameriški bombniki bombardirajo vasi. Posledice niso izostale. Borci obtožujejo Američane.

Seveda je treba razlikovati zunanje politične poglede vodilnih ljudi FLN in poglede skromnega borca alžirske vojske, ki ne more razumeti fines mednarodne diplomatske igre.

Borci gledajo na probleme takole: pri nas je okupator (oni Francoze imenujejo okupatorje). Okupatorji nas tolčejo z ameriškim orožjem, ki jim ga ZDA dobavljajo brez prestatka. ZDA torej pomagajo našim sovražnikom.

Menda so vsaj stokrat postavili eno in isto vprašanje: »Pojasnite mi, zakaj ZDA pomagajo Francozom? Saj so močnejše od Francije. Če bi Američani rekli: čujte Vi, tam v Parizu, nehajte ubijati te Alžirce, ali... bi bilo vojne konec. Amerika tega ni rekla. Amerika je proti naši revoluciji.«

To stališče alžirskih borcev se je naglo spremenilo, ko so slišali za misijo »dobrih uslug«. Ta misija je vzplamtela upanje v alžirskih vrstah. »Naš spopad s Francijo, so govorili komisarji borcem, postaja mednarodni problem. Amerika je prevzela vlogo posredovalca. Upravičeno ali ne so Murphyjevo mislijo da razumeli in tolmačili kot pritisk Amerike na Francijo, da bi sprejela mirojno rešitev alžirskega vprašanja.

Na četnih sestankih so borci govorili: »Morda vojna ne bo več dolgo trajala.« Tako misli so se pojavile po dolgem času.

»Politika uspavanja«

Medtem ko so po oddaljenih prostranstvih Alžira mnogo sanjariji o vlogi Murphyja in njegovi dobri volji, so najvidnejši predstavniki FLN gledali na mislijo s precej več zadržanostjo. V tem pogledu je zelo zanimiv razgovor z alžirskim predstavnikom FLN pri OZN M'Hamedom Jazidom.

VPRASANJE: Zelo ste zadržani do misije dobrih uslug. Kakšno je dejansko stališče FLN do tega problema?

ODGOVOR: Tradidmo se, da ne bi storili ničesar, kar bi škodovalo Tuniziji v njenem sporu s Francijo. Razume se, mi smo previdni. Naša previdnost izhaja iz velikih izkušenj, ki jih imamo o zahodni politiki do Severne Afrike. Zdi se, da se Washington bolj želi izogniti problemu kakor pa, da bi zavzel določeno stališče. Bojimo

se, da so se Američani spet zatekli k politiki uspavanja. Mi-slimo, da bi odločen pritisk Angloameričanov na Francijo lahko privedel tudi do sprememb v njeni severnoafriški politiki in vrnil perspektivo miru, temu delu sveta.

VPRASANJE: Nekatere delegacije menijo, da ste zaradi sprejema dobrih uslug izgubili novo priložnost, da bi alžirski problem postavili pred Var-nostni svet. Kaj mislite o tem?

ODGOVOR: Mi se nismo odrekli zahtevi za sklicanje izredne skupščine OZN v bližnji prihodnosti. Res pa je, da moramo upoštevati tudi razvoj mislije dobrih uslug z ozirom na dejstvo, da je alžirski problem v okviru severnoafriškega. Toda, če se bo mislija končala z neuspehom, se bomo vr-nili na našo akcijo in zahtevali sklicanje izredne skupščine.

Nadzorstvo meja

VPRASANJE: V ameriškem tisku mnogo pišejo o možnosti, da bi Hammarskjöld poslal opazovalce OZN za nadziranje meje med Tunizijo in Alžirjo. Ali ni bil to morda dejanski cilj francoske diplomacije, ko je sprejela Murphyjevo mislijo?

ODGOVOR: Mi bomo z zadovoljstvom sprejeli posredovanje generalnega sekretarja v sporu s Francijo. Toda bodimo logični! Smatramo, da bi moral biti njegov prvi korak, kakor smo ga že večkrat prosili, da izvede resolucijo zadnje Generalne skupščine, ter da se je posluži v spodbujanju Francije na pogajanja s FLN. Pogajanja naj bi bila s posredovanjem tuni-sko-maroških dobrih uslug. Ta resolucija je edina zakonita osnova za akcije Združenih na-dorov v Severni Africi. Če je že treba vsiliti neko nadzor-stvo, potem bi to moralo biti nadzorstvo nad tem, kako fran-coske sile izkoriščajo Tunizijo kot svoje oporišče proti alžir-ski vojski. Govori se o palestin-skem premirju. Smešno vzpo-rejanje! Mi nismo v vojni s Tu-nizijo in ves svet ve, da konec koncev mi hočemo izbrisati to mejo, ki ne bi imela nobenega smisla v združeni Severni Africi.

VPRASANJE: Nekateri kriti-zirajo diplomacijo Severnoafri-čanov, ki se, kakor pravijo, ne premakne z mesta, ker kakor se zdi, ignorira francosko-ame-riško zavezništvo in sanjari o spremembi ameriške politike v korist alžirske neodvisnosti. Kaj mislite o tem?

ODGOVOR: Ni mogoče reči, da stojimo na mestu. Od lan-skega oktobra smo napravili velik korak na poti za združi-tvo.

Enim simpatije, drugim podpore

VPRASANJE: Vi ste spravili ameriške dopisnice v smeh, ko ste izjavili, da Amerika daje svoje simpatije Severni Africi, svojo podporo pa Franciji. Ali to pomeni, da vi zavračate vsa-ko možnost spremembe v ame-riški politiki?

ODGOVOR: Nikakor. Kakor sem vam že dejal, mi iskreno mislimo, da je možna spremem-ba ameriške politike. Tak raz-voj bi lahko koristil ZDA in zahodnemu svetu.

VPRASANJE: Toda kaj bo naredila FLN, če teh spre-memb ne bo? Kako se bo usme-ri-la?

ODGOVOR: Če ZDA ne bodo prisilile Francije, da bi s po-gajanjmi rešila severnoafriški problem, nam ostane samo per-spektiva vojne in samo vojne. Tedaj ne bomo odklanjali no-benih zvez.

VPRASANJE: Vi trmasto za-govarjate stališče, da bi ZDA morale izvajati pritisk na Fran-cijo. Ali ne mislite, da bi ame-riško posredovanje izzvalo in-ternacionalizacijo francosko-severnoafriškega spora? Ali ne bi bila to sprememba vaše li-nije, ki je doslej obstajala v za-htevi direktnih pogajanj s Fran-cijo?

ODGOVOR: Treba je delati razliko med internacionalizaci-jo problema in internacionalno rešitvijo. Vojna v Severni Afri-ki je sedaj internacionalizira-na. Povzroča skrb mednarod-nim ustanovam. Naš spor s Francijo je sod smodnika, ki ga pozna vsaka država. Ko govo-rimo o ameriškem pritisku na Francijo, ne mislimo na med-narodno rešitev. Ta pritisk bi moral biti v tem, da bi se Fran-cija pogajala z nami s pomo-čjo tuni-sko-maroških dobrih uslug, kakor je bilo določeno v zadnji resoluciji OZN.

Mi smo se pripravljene poga-jati s Francijo. Mi ne kažemo nobene nespravljalivosti. Privoli-li smo v to, da razpravljamo na osnovi resolucije, ki jo je fran-coski zunanji minister Pineau označil kot francosko zmago. Kaj naj storimo več?

(Nadaljevanje jutri)

Malo kasneje sem vprašal ka-petana, kaj namerava napraviti z osumljenci in preostalim za-pornikom. Odgovoril mi je: »Osumljence bomo izpustili, za-pornika pa bomo v gozdu za-tolkli.«

Ali naj bi bil postal udeležen pri zločinu ter se dva meseca kasneje vrnil v Francijo?

Ponoči sva z Mohamedom Salehom, tako je bilo jetniku ime, odšla iz taborišča. Sedem dni sva potrebovala, da sva prispela do alžirske armade. Po poti nama je pomagalo prebi-valstvo. Nekega civilista so francoski vojniki ubili, ker so pred njegovim šotorom našli najne sledi.

Alžirski vojniki so me zelo lepo sprejeli. Med njimi se zave-dam, da služim pravi Franciji.

Ameriški in britanski posredovalec Murphy in Beelye v razgovoru s tuniškimi predsednikom Burgibo

J.O. CURWOOD
BAREE
RIŠE: MIKI MUSTER

178. Z roba jase je dogodek opazoval Pierrot. Olajšano je zavzdihnil in se skrill nazaj v gozd. Vitka vrba pa je pokleknila in se nagnila nad prepad. Bush McTaggart je izgnil. Padel je kot velika klada in jezerce se je zgrnilo nad njim s pljuskom, kot da bi se zmagoslavno smejala. V Nepepsi je kar igralo od maščevalnega zadovoljstva.

179. Ko se je McTaggart dvignil na površino, je zašel s sunkovitimi zamahi plavati proti bregu. Pogledal je navzgor in opazil Nepepsin obraz, ukvirjen v prelepe kite, ki so se spustile nizko čez rob prepada. Porogljivo ga je gledala. Se vedno ga je hitela zmerjati: »Surovež, žival!« In metala je proti njemu vejice in kamenčke.

180. Ko je McTaggart priplaval do brega, je Nepeesa odšla. Stekla je čez jaso in padla očetu v objem. Razburjeno je dihala in se veselo smejala. »Dala sem mu odgovor, ki ga zasluži, oče! Ohladil se je v jezeru!« Ze se mu je iztrgala iz rok in izginala v gozdu. Pierrot ni pohitel za njo. »Gromska strela!« je vzklknil in se nasmejalo.

JUREK ANDRZEJEVSKI
Pepele in Diamant

Mokri lasje so mu padli na čelo. Popravil si jih je, a so mu takoj spet padli nazaj. Zatorej jih je pustil pri miru in si leno pretegnil ramena.

»Ne greš v vodo?«
»Za zdaj ne. Kje je Felek?«
»Ostal je na onem bregu, ker je tam močnejše sonce. Prej ogoriš.«

»Zakaj si se pa potem vrnil?«
»Jaz? Hotel sem se porazgovoriti s tabo.«

Szretter je dalj časa molčal. Ravnodušno, nekoliko zaspano je gledal vsevdilj isto sinje, brezoblačno nebo. Kosi v rakitovju so žvižgali na moč glasno.

»Poslušam,« je rekel nazadnje.

Alek je sedel poleg njega, skrčil kolena, naslonil glavo nanje in jih oberoč objel.

»Kdaj se imaš sestati s tistim človekom?«
»S katerim človekom?«
»Saj veš, s tistim zavoljo orožja.«
»Ah, to! To ni tvoja skrb. Sam opravim.«
»Misliš?«
»Celo prepričan sem.«
»Potlej se pa motiš, zakaj to bova opravljala skupaj.«
»S tabo?«
»Z mano?«

»Prosim te. V domišljiji lahko počneš, kar se ti poljubi. In končajva že to, če ti je prav?«
»Rad. Če ti je le pogodu. Ampak...«
»Se ampak?«
»Name odslej nikar več ne računaj. To ti odkrito povem. Da ne bo kakih nespoznamov.«
»Hvala ti za odkritost.«

»Ni za kaj! Rajši si čestitaj na sposobnosti. V dvanajstih urah izgubiti od štirih ljudi tri, to nikakor ni slabo.«
Szretter je silovito planil, blede, s spremenjenim obrazom. Alek ga je pogledal s porogljivim nasmeškom.

»Samo prosim te, Jurek, nikar ne počenaj neumnosti. Prihrani svoje finte za druge. Zelo dobre so, ali name ne vplivajo.«

Trenutek se je zdelo, da bo Jurij vzrojil. Vendar pa se je obvladal in se znova zleknil po travi.

»Kaj pravzaprav hočeš?«
»Ničesar nočem.«
»Zahtevam.«
»O, čedalje lepše!«
»Saj.«
»A ti je toliko za besede?«
»V tem primeru da.«
»Naj bol! Kaj torej zahtevaš, kakor praviš?«
»Poslušaj, od včeraj se je naš položaj spremenil. Bilo nas je pet, ostali smo trije. To je premalo. Sleparija. To je treba čimprej spremeniti. Sedaj imamo nekaj denarja, orožje...«

»Nimamo ga še.«
»A ga bomo imeli. Mora nas biti več.«
»Recimo. Torej?«
»Ti boš organiziral eno petorico, jaz drugo. Z enakimi pravicami.«
»Recimo. In dalje?«
»Dalje? Vse naše delovanje bomo vskladili. Midva bova dispozicijski center. Ostali bodo — izvrševalci. Če gre za našo akcijo, moramo predvsem spraviti skupaj veliko denarja. Vseeno, kako. Kakor koli. Denar mora biti. Organizirala bova dva normalna tajna vojaška oddelka. Iz takihle zadev nastanejo velike reči. Boš videl!«